

SAVAITINIAI ĮYKIAI

(h.n.)

119-tasis KANADOS GIMTADIENIS

Š.m. liepos mėn. 1 d. visa Kanada švenčia CANADA DAY, paminėdama 119-tąjį kartą Charlottetown'e Prince Edward Island, pasirašytąjį Konfederacijos Aktą, kuris oficialiai paskelbė suvienytą Kanados valstybę. Tą aktą tuomet pasirašė keturi premjerai: taip vadinamos Žemosios Kanados (Lower Canada - apėmusi maždaug dabartinės Quebec'o provincijos dalį), Aukštosios Kanados (Upper Canada, sudariusi maždaug dabartinės Ontario provincijos teritoriją), Nova Scotia ir New Brunswick. Po kelių ir kelio metų prisidėjo viena po kitos ir kitos provincijos, o vėliau buvo įsteigtos dar dvi teritorijos. Anksčiau (realistiškai nusiteikusiose provincijose ir šiandien) liepos pirmoji buvo vadinama DOMINION DAY, bet dabar to vardo dauguma kanadiečių nebenaudoja, nes jis vis dėlto primena tikrai dalinę nepriklausomybę. Paprastai visoje Kanadoje dabar ši diena švenčiama rengiant paradus, įvairias iškilmes ir šiaip pasilinksminimus. Pažymėtina, kad, po separatistų pralaimėjimo, ir Quebec'o provincijoje Kanados dienos iškilmes yra labai gausios ir įdomios.

ONTARIO DAKTARŲ STREIKAS PRADEDA TRUPĖTI

Nors Ontario daktarai ir bandė aiškinti savo streiko priežastis įvairiais imantriais skambančiais profesinės ir žmonių laisvės motyvais, kiekvienas objektyviai ir blaiviai galvojantis žmogus suprato, kad streikuojama tikrai dėl pinigų. Kitaip sakt, Ontario provincijos kaikurie gobbšesnieji daktarai nutarė, kad jie taip pat norėtų lupti devintą odą nuo savųjų pacientų, kaip tai daro jų kolegos Jungtinės Amerikos Valstybėse. Juk net daug skurdesni kraštai už JAV turi žymiai teisingesnę ir geresnę sveikatos draudą, prieinamą visiems savo krašto piliečiams. Pagaliau ir Ontario gydytojai uždirba žymiai daugiau, negu panašius mokslus baigę kitų profesijų atstovai. Todėl nenuostabu, kad sąžiningesnieji ir daugiau profesinės etikos, sąžinės bei paprastos žmogiškos gėdos turintieji gydytojai ima grįžti į ligonines ir savo kabinetus. Reikia tikėtis, kad netrukus grįš ir gobbšieji, prisiminę savo pašaukimo priesaiką.

NIKARAGVA IŠVARĖ BAŽNYČIOS ATSTOVĄ

Tarpe įvairių balsų, smerkiančių JAV-es už duodamą pagalbą sukilėliams, kovojantiems prieš raudonąją dabartinę Nikaragvos režimą, iš darbiečių S. Peres'o. Sutiktai vienas kitas prisiminė

šiomis dienomis iš Nikaragvos išvartąjį katalikų kunigą Bismark Carballo, 36 metų amžiaus, išdrįsęs katalikų Bažnyčios vardu kritikuoti sandanistų valdžią. Kunigui Carballo Nikaragvos valdžia nebeleido grįžti namo, kai jis norėjo skristi iš Prancūzijos į Managvą, Nikaragvos sostinę š.m. birželio mėn. 28 d. Sandanistų vyriausybė ir Nikaragvos prezidentas Daniel Ortego seniai griežė dantį prieš kun. Carballo, kuris vadovavo vyriausybę retkarčiais pakrikavusiai "Radio Catalica" radijo stočiai ir dėlei to uždarytai šių metų sausio mėnesį. Gi dabar sovietų remiama sandanistų valdžia, įirtusi už prieš kelias dienas JAV kongreso patvirtintą 100 milijonų dolerių pagalbą CONTRA sukilėliams, nutarė užčiupti bet kokį, kad ir net pačią silpniausią, priešingą nuomonę savo krašte. Nors Nikaragvos kardinolas Miguel Obando y Bravo dėlei kun. Carballo neįsileidimo tėvynėn ir protestavo, neatrodo, kad tasai, neva tai, demokratiškas režimas į kardinolo protestą kreiptų dėmesį.

INTRYGOS IR SKANDALAI IZRAELIO VYRIAUSYBĖJE

Dvi didžiosios politinės partijos, Darbiečių ir Likud, sudarančios dabartinę koalicinę Izraelio vyriausybę, rimtai susikirto dėlei nesibaigiančio skandalo apie du nužudytus palestiniečius. 1984 metais jiedu dalyvavo vieno Izraelio autobuso užgrobime. Vaduojant pagrobtus įkaitus, Izraelio kariai nušovė du palestiniečius, o kitus du suėmė gyvus. Tiedu buvo perduoti Izraelio saugumui Shin Bet. Po kelių dienų Izraelio vyriausybė paskelbė, kad susišaudymo metu, vaduojant įkaitus, visi palestiniečiai žuvo. Neseniai tačiau, po ilgokų tardymų, keli Izraelio saugumiečiai pasisakė, kad tuodu palestiniečiai, kuriuos saugumui perdavė Izraelio kariuomenė, buvo užmušti Izraelio saugumiečių, Avraham Shalom, Shin Bet saugumo viršininko įsakymu. Maždaug prieš dvi savaites, šiam skandalui vis tirsštėjant, A. Shalom atsištatydino iš savo pareigų. Dabar gi, šeši darbiečių ministrai reikalauja, kad atsištatydintų iš savo pareigų ministeris Yitzhak Shamir, kuris skandalo metu buvo ministeris pirmininkas ir, be abejo, žinojo apie saugumo įvykdytas egzekucijas ir po to sekusių faktų dangstymą bei klatojimą. Betgi pagal partijų susitarimą tasai pats Shamir, kuris vadovauja kitai didžiajai koalicijos Likud partijai, turėtų nuo šių metų spalio mėnesio perimti Izraelio premjero pareigas, iš darbiečių S. Peres'o. Su prantama todėl, kad Likud

partija nenori Shamir'o prarasti. Kabinetas yra pasiskirstęs lygiai pusiau: pusė reikalauja Shamir pasitraukti iš kabineto, gi kita pusė reikalauja jį palikti kabinete. Pasigirdo taip pat balsų, kad ir pasitraukęs saugumo viršininkas, ir tie 3 saugumiečiai, kurie palestiniečius nužudė, būtų patraukti teismo atsakomybėn. Iki šiol Izraelio vyriausybė buvo jiems visiems garantavusi įmunitetą, t.y. pažadą jų neteisti. Visas šis reikalas sekančią savaitę bus svarstomas parlamente, o vėliau ir vyriausiam Izraelio teis-

PAGRINDINIS MULRONEY KABINETO REMONTAS

Kaip buvo tikėtasi, šių metų birželio mėn. paskutinąją dieną, įvairiom progom sėkmingiau ir visai nesėkmingai per pastaruosius dvejus metus lopytas ir vėl perlopytas Progresyviųjų Konservatorių ministerių pirmininko Brian Mulroney kabinetas pagaliau buvo iš pačių pagrindų pakeistas. Plačiau apie šią operaciją parašysime dar kitame numeryje; šiuo metu norime iškelti kai kuriuos pačius svarbiausius pakeitimus. Iš ministerio pirmininko pavaduotojo pa-

reigų, anot Mulroney, pats pasišalino, gerokai dabartinės vyriausybės reputaciją gadinęs, užsispyręs, nuodingas ir nelankstus Erik Nielsen, ypač prastai pasirodęs visose parlamentinėse diskusijose. Quebec'o provincijos atstovai gavo daugiau ir svarbesnių ministerių postų. Clark ir Wilson liko savo postuose. O viešosios nuomonės įstaigų paskutiniai duomeys rodo liūdną dabartinės konservatorių partijos padėtį: visoje Kanadoje už juos tepasisakė 31 nuošimtis balsuotojų; tuo tarpu už liberalus 38 nuošimčiai ir už NDP (socialdemokratus) 27 nuošimčiai. Pažymėtina, kad Quebec'o provincijoje konservatorių populiarumas nustumko žemiau už NDP partijos, kuri šioje provincijoje nėra niekad išrinkusi parlamentan nei vieno atstovo, būtent: už liberalus Quebec'e pasisakė net 48 nuošimčiai, už socialdemokratus (NDP) 27 nuošimčiai, o už konservatorius tikrai vos 20 nuošimčių. Kaip tikrai dėlei šių davinų, kurie grėsia sekančiuose rinkimuose (po 2-3 metų) konservatoriams tikra katastrofa, Mulroney ėmėsi tokio pagrindinio savos vyriausybės remonto. Ar tai padės jam ir jo partijai, parodys tikrai ateitis.

PRANEŠA ELTA:

"NACIONALIZMO PAVOJUS" ESTIJOJE

"Nacionalizmo pavojus" - buvo svarbiausia estų KP pirmojo sekretoriaus Karl Vaino kalbos 19-tame estų kompartijos kongrese pagrindine tema. Pasak jo, "kova prieš nacionalistinius ir šovinistinius nusiteikimus yra ypatingai aktualus klausimas... Mūsų respublikos sąlygomis, internacionalistinis ir patriotinis švietimas turi būti (mūsų)...visos ideologinės-politinės veiklos nugarkaulis". Žodžiai "internationalistinis" ir "patriotinis" švietimas sovietiniame žargone reiškia rusų kalbos mokymąsi ir rusų kultūros bei istorijos įsisavinimą. Estų vaikai šiandien jau praleidžia daugiau laiko mokydami rusų, negu savo gimtąją kalbą.

O CANADA

O Canada!

Our home and native land!

True patriot love

in all thy sons command.

With glowing hearts

we see thee rise,

The True North

strong and free!

From far and wide,

O Canada,

We stand on guard

for thee.

God keep our land

glorious and free!

O Canada,

we stand on guard for thee.

O Canada,

we stand on guard for thee.

ARABŲ ŽURNALAS APIE PABALTIEČIŲ OPOZICIJĄ AFGANISTANO INVAZIJAI

Pabaltiečių opoziciją Afganistano invazijai aprašo musulmonų žurnalas Arabia - The Islamic World Review (1985, Nr. 41). Žurnalas tvirtina, kad pasipriešinimas didėja visoje Sovietų Sąjungoje. Cituojami "Laisvės Radijo" padaryti pasikalbėjimai su 851 sovietų turistu Vakaruose apie Afganistaną: 20% neturėjo jokios nuomonės, 44% pritarė oficialiajai linijai, o 36% nesutiko su ja. 53% rusų sutiko su Kremliaus linija ir tik 25% pasisako prieš.

Visai kitaip reagavo ne rusai, kurių daugelis pavadinano Afganistano invaziją "rusų imperializmu". 41% pabaltiečių kritikavo karą. Pasak arabų žurnalo, Pabaltijo respublikos stovi pasipriešinimo Afganistano okupacijai priešakyje. Duodama ištraukų iš savilaidinės "Aušros", Balio Gajausko ir kitų pasisakymų Afganistano reikalui.

PRANEŠA LIETUVIŲ INFORMACIJOS CENTRAS

ŠARANSKIS RAŠO APIE PETKŲ LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINEI ŠALPAI

Reaguodamas į Gintės D a m u š y t ė s laišką, Anatolis (dabar vardu Natan) Šaranskis jai atrasė Lietuvos Katalikų Religinę Šalpą New Yorke:

"Dėkoju už ...nuoširdžius sveikinimus man išsilaisvinus iš Sovietų Sąjungos ir sugrįžus į tėvynę Izraelį...", rašo Šaranskis.

"Kaip minėjote, aš kartu su Viktoru Petkum gyvenau vienoje kameroje 16 mėnesių ir per tą laiką ji labai gerai pažinau. Aš norėčiau padaryti ką tik galiu šiam nepaprastam žmogui, kurio draugystė mane išlaikė per mano įkalinimą...Linkiu visos geriausios Jūsų darbuose už Žmogaus Teises ir tikiuosi, kad mes su malonumu bendradarbiausim ir ateity...",baigia Šaranskis.

1986 m.liepos 13 d.sueis 8 metai nuo tos dienos, kai Viktoras PETKUS, ŠARANSKI ir Aleksandr GINSBURG'as buvo atskirai nuteisti už ŽMOGAUS TEISIŲ gynimą. Pastarieji du laimingai pateko į Vakarų, o Petkus dar nelaisvėje. Jam prieš akis dar 7 metai kalėjimo. Jo bausmė baigiasi 1992 m.

Lietuvių visuomenė yra raginama siųsti solidarumo laiškus šiam sąžinės kaliniui lagerio adresu:

618263 Permskaya obl.
Chusovkoy r-n,
pos.Kuchino, uchr. VS-389 36-1
USSR

Petkus Viktoras.

Laiškus, prašančius Petkaus išlaisvinimu aktyviau susirūpinti,siųsti JAV Congressional Human Rights Caucus Komisijos pirmininkams: Congressman Tom LANTOS John Edward PORTER 1707 Longworth Building Washington DC 20515

Congressman John Edward PORTER
1131 Longworth Building
Washington DC 20515

PRANEŠA ALTA:

LATVIŲ IŠEIVIJA

Latvių leidžiamas "Chicago Latvian Newsletter" birželio mėnesio numeryje paskelbė, kad Sovietų Sąjungai okupavus Latviją, apie 100,000 gyventojų pabėgo į Vakarų. Daugiau kaip pusė jų apsigyvenę JAV-ėse.

UOLIAI GINA LIETUVOS REIKALUS

Rochester, N.Y. Amerikos Lietuvių Tarybos skyriaus pirmininkas Juozas Jurkus, dažnesnėmis progomis vietos amerikiečių spaudoje praveda laiškus, ginančius Lietuvos reikalus.

PRANCŪZAI APIE PAVERGŲ LIETUVĄ

Iš Paryžiaus Amerikos Lietuvių Tarybai buvo pranešta, kad ten Prancūzijos kultūrinė radijo stotis "France Culture" gegužės 24 d. perdavė programą "La Voix du Silence" (Tylos balsas), skirtą pavergtai Lietuvai.

PAVERGTŲ PROTESTAS PRIEŠ MASKVĄ

Ukrainiečiai Chicago miesto centre birželio mėn. 9 dieną suorganizavo pavergtų tautų demonstraciją prieš Maskvą, kur Černobylo sprogusios atominės jėgainės krituliai tiek skaudžios žalos padarė įvairių tautų gyventojams. Demonstracijose dalyvavo estų, lenkų, latvių, rumunų, gudų, ir eilės kitų tautų atstovai. Dalyvavo ir Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Teodoras Blinstrubas. Tarp įvairių kalbėtojų, buvo iš Paryžiaus atskridęs ukrainiečių rezistencijos atstovas, ilgas metus Maskvos kalintas Alex Pliušč. Kalbėti pakviestas kun. J. Prunskis pabrėžė, kad Maskva dabar taip užimta Afganistano užkariavimu, naujų kolonijų užgrobu Afrikoje ir net Centro Amerikoje, jog nebeuri kada rūpintis savo okupuotų kraštų gyventojų saugumu.

Nepriklausoma Lietuva

*Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!*

**LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220**

*Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4*

Metinė prenumeratos kaina \$ 20
Rėmėjo – \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

DESCHĖNĖS KOMISIJA NEVYKSTA Į SOVIETŲ SĄJUNGĄ

V. A. Švilpys

Komisija buvo nutarusi vykti.

J.A.V-se speciali įstaiga ieškoti nacių karo nusikaltėlių (OSI- Office of Special Investigations) jau 1980 m. buvo užmezgusi glaudžius santykius su Sovietų prokuratūra. OSI siunčia savo tarnautojus, apmokamus valdžios pinigais, į Sovietų Sąjungą rinkti medžiagos ir apklausti liudininkus. Bet tai vyksta pagal Sovietų nustatytą procedūrą, apklausinėjimus veda Sovietų tardytojas, liudininkus ir dokumentus pristato Sovietų prokuratūra- ištikrųjų, KGB, ir t.t.

Kanadoje Deschėnės Komisija (tai trumpas vardas Komisijos nacių karo nusikaltėliams ieškoti) jau nuo pat pradžios gavo daug informacijų ir, žinoma, OSI rekomendacijų vykti į Sovietų Sąjungą ieškoti kaltinimų.

Tam labai pritarė žydų organizacijos B'nai ir B'rith, Kanados Žydų Kongresas ir Wiesenthal Biuro atstovybė Kanadoje (atstovas Sol Litman), kurie darė didelį spaudimą Deschėnės Komisijai. Apkaltintos Rytų Europos tautinės grupės ėmėsi akcijos iškinti Deschėnės Komisiją, kad liudininkai ir liudijimai Sovietų Sąjungoje yra nepatikimi. Labai stipriai šioje akcijoje reiškėsi Ukrainiečių Kanados Bendruomenė per specialų komitetą, prie kurio veiklos prisidėjo paskiri lietuviai.

Sovietai delsia.

Nors Deschėnės Komisija nutarė vykti į Sovietų Sąjungą, bet tos aukščiau minėtos akcijos buvo iškinta pareikšti Sovietams 6 sąlygas. Apie tai plačiau rašyta "Nepriklausomos Lietuvos" Nr.24, 1986.VI.12 d.

Į oficialų Deschėnės Komisijos raštą Sovietai nieko neatsakė beveik šešis mėnesius. Pagaliau pranešė, kad Komisijos atstovai gali vykti po birželio 10 d. (kai Komisijos raportas turėjo būti Kanados vyriausybei įteiktas birželio 30 d.) išklausyti 34 liudininkus prieš du įtariamus asmenis (pagal Sovietus - nusikaltėlius).

Komisija nutaria nevykti.

Po kelių raštų pasikeitimų ir aiškaus Sovietų vilkinimo, teisėjas Deschėnės savo įstaigos raštu 1986.VI.11 d. pranešė, kad tokiose sąlygose neįmanoma Komisijos atstovams vykti į Sovietų Sąjungą apklausinėjimams ir 1986.VI.12 d. viešai paskelbė 6 raštų susirašinėjamą su Sovietų prokuratūra.

Toliau duodame ištraukas, pagrindines mintis iš tos korespondencijos, kuri rodo Sovietų manipuliacijas.

RAŠTAS 1. Tai be parašo ant paprasto popieriaus 18 eilučių pranešimas:

"TSRS generalinis prokuroras praneša Ambasadai (Ottawoje), kad Karališkoji (Kanados) Komisija dėl karo nusikaltėlių gali būti TSRS-je priimta birželio pradžioje (po birželio 10) dalyvauti 34 liudininkų apklausinėjime.... ir.....(abi pavardės Kanados Komisijos ištirtos) byloje dėl (padarytų) karo kriminalinių nusikaltimų".

"Mes laukiame skubios informacijos apie visus Kanados delegatus sąryšyje su šiuo reikalu".

..."Bendro darbo planas....bus sutartas Komisijos atstovams atvykus į TSRS-ją".

RAŠTAS 2. Deschėnės Komisija Sovietų Sąjungos generaliniam prokurorui Alexander Mikhailovitch Rekunov, 1985.V.7 d.

..."matome, kad Jūs suradote 34 liudininkus, kurie turi įrodymų priešir(pavardės Komisijos ištirtos) ir Jūs norite informacijos apie Kanados delegacijos sudėtį. Prieš diskutuojant betkurią detaliją procedūrą, mes norėtume žinoti: a) liudininkų vardus kiekvienam atvejui, b)kuria kalba jie duos paliudijimus ir c) vietą, kur kiekvienas liudininkas duos parodymus. Taip pat norime jūsų užtikrinimo, kad Įgaliotinio (teisėjo Deschėnės) sąlygos, nustatytos 1985.XI.14 d. yra Sovietų institucijoms priimtinos ir jos jų laikysis".

..."Komisija....norėtų žinoti, kiek laiko Jums reikės surasti liudininkus apie likusius tryliką (13) įtariamų asmenų, išvardintų Jums pasiųstame sąrašė II".

RAŠTAS 3. Sovietų Ambasados Ottawoje Kanados Užsienių Reikalų Ministerijai 1986.V.26 d.:

..."Dabar aš galiu...patvirtinti, kad liudininkų apklausinėjimas apieir(pavardės Komisijos ištirtos) įvykdytus būsikaltimus dalyvaujant Kanados advokatams galės įvykti po 1986 birželio 10 d.

Ukrainos TSR kriminalinių įstatymų rėmuose ir atitinkamai pagal Įgaliotinio (teisėjo Deschėnės) reikalavimus 1985.XI.14 d. rašte, Kanados advokatams bus duota progą išsiaiškinti su liudininkais visus juos dominan- 2psl.

čius klausimus apie šiuos atvejus (apie du asmenis)..."

..."Kiek liečia įrodymus dėl kitų asmenų (13), kuriais domisi Komisija, tyrinėjimai vyksta ir kai kuri informacija bus netrukus Komisijai prieinama".

RAŠTAS 4. Deschėnės Komisijos TSRS generaliniam prokurorui, 1986.V.29 d.:

..."Mes suprantame, kad Jūs sutikote, kad...bus galima naudoti a) nepriklausomus vertėjus ir b) bus galima daryti apklausinėjimų video filmavimus. Bet mes pastebime, kad Jūs neminite mūsų reikalavimų leisti tikrinti originalius dokumentus ir ankstyvesnius liudininkų parodymus".

"Taip pat Jūs nesutikote leisti Komisijai apklausti liudininkus pagal Kanados teisinės taisyklės".

..."galimybę Kanados advokatams aiškintis liudininkų parodymus pagal Ukrainos TSR kriminalinį kodą aiškiai neatitinka (Kanados) reikalavimų.

..."viena iš sąlygų buvo apsaugoti apkaltintųjų reputaciją, bet...Sovietų Ambasados Ottawoje pareigūnai jau sulaužė šį reikalavimą, atskleisdami kai kuriems Kanados žurnalistams pavardes dviejų asmenų...apie kuriuos Jūs jau suradote liudininkus apklausinėjimams".

RAŠTAS 5. Sovietų Ambasadorius Ottawoje A.Makarov Kanados Užsienių Reikalų Ministerijai, 1986.VI.9 d.

"Man malonu pranešti, kad...TSRS generalinis prokuroras sutinka kooperuoti su (Kanados) Komisija.... pagal procedūros tvarką, Komisijos nustatytą 1985.XI.14 d."

"Tikimės, kad Kanados Komisija praneš jiems priimtą datą pradėti jos atstovų darbą Sovietų Sąjungojeir.....(pavardės Komisijos ištirtos) byloje".

RAŠTAS 6. Komisija TSRS generaliniam prokurorui,1986. VI. 11 d.:

..."Įgaliotinis (teisėjas Deschėnės) vertina Jūsų sutikimą išpildyti visas (Kanados) sąlygas..."

..."mūsų 1985.XI.26 d. rašte mes identifikavome 70 liudininkų ir prašėme juos surasti, taip pat prašėme ir bet kurios kitos informacijos, kurią Jūs turėtumėte, liečiančią penkiolika asmenų, prieš kuriuos yra padaryti kaltinimai ir kuriuos Komisija tyrinėja. Komisija yra dėkinga už Jūsų pastangas surandant 34 liudininkus dviem (kaltinamųjų) atvejams".

"Įgaliotinio nuomonė, atsižvelgiant į šių reikalų užtesimą nuo mūsų prašymo 1985.XI.26 d. iki Jūsų eventualaus sutikimo 1986.VI.9 d., dabar yra neįmanoma Komisijai vykti į Sovietų sąjungą turint omenyje, kiek laiko yra telikę iki Komisijos raporto pristatymo (Kanados) vyriausybei".

"Nuo mūsų pirmo laiško pasiųsto Jums, Komisija tame laikotarpyje tikrino kaltinimus prieš atskirus asmenis, apklausinėdama liudininkus ir tikrindama gausią me-

džiagą, turimą Kanadoje".

..."atsižvelgiant į Įgaliotinio mandata, teisėjas Deschėnės nemanė, kad kelioms (į Sovietų Sąjungą), trunkanti bent mėnesį, surinkti papildomą informaciją prieš du tariamai nusikaltusius asmenis, būtų tikslius likusio Komisijai laiko panaudojimas".

"Šis nutarimas netrukdo Kanados vyriausybei, gavus Komisijos raportą ir rekomendacijas, priimti Jūsų kvietimą pasiųsti atstovus į Sovietų Sąjungą rinkti papildomą informaciją apie tariamus karo nusikaltėlius pagal sąlygas su kuriomis Jūs dabar sutikote".

K o m e n t a r a i.

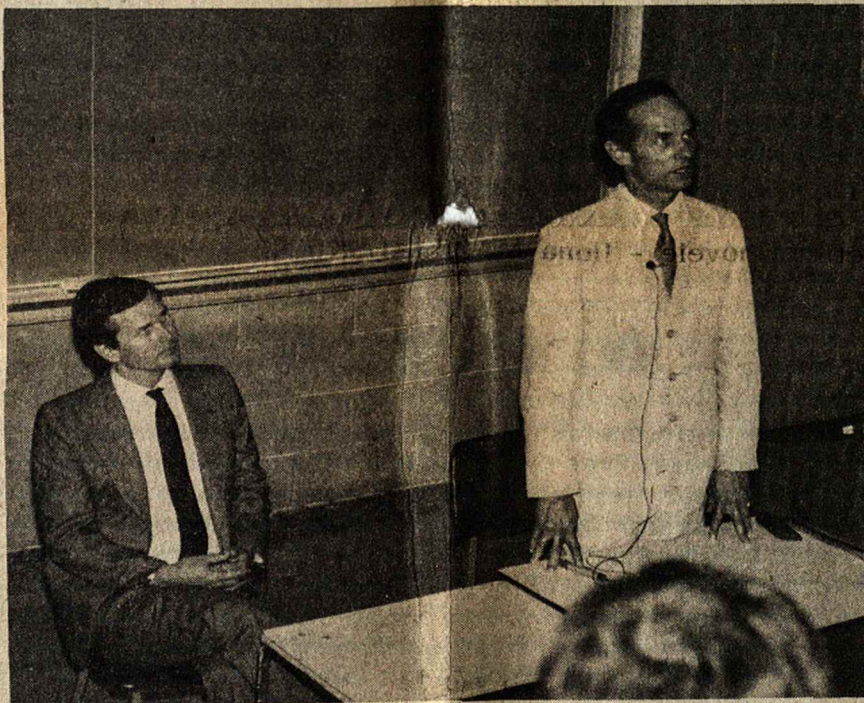
Nutarimas, kad Kanados atstovai nevyktų į Sovietų Sąjungą apklausti ten gyvenančių ar Sovietų parūpintų liudininkų, kaip kad daro Amerikos OSI, yra laimėjimas.

Dalinis laimėjimas buvo pasiektas pereitų metų lapkričio mėnesį, kai palieštų etninių grupių atstovų (iš tikrųjų Kanados Ukrainiečių Bendruomenės atstovų) akcija iškino teisėją Deschėnės, kad iš siūlomų 10-12 sąlygų bent šešios būtų įtrauktos apklausinėjimų procedūrą, nuvykimas į Sovietų Sąjungą. Nemažai čia pasidarbavo prof. Romas V a š t o k a s savo liudijimu Deschėnės Komisijos viešame apklausinėjime, bendradarbiaudamas su ukrainiečių Komitetu ir pamatuotais straipsniais įtakinguose Kanados laikraščiuose, kaip "Globe and Mail".

Nors ne visos siūlomos sąlygos buvo Deschėnės Komisijos įtrauktos į apklausinėjimų reikalavimus, bet žinantiesiems, kaip iš tikrųjų veikia sovietinė teisinė sistema atrodė, kad ir iš šių šešių sąlygų kai kurios bus Sovietams nepriimtinos, pav.,tikrinimas dokumentų originalų ir ankstyvesnių liudininkų pareiškimų (kas reikštų tikrinimą archyvuose ir kitokių pareiškimų), apklausinėjimas pagal Kanados procedūrą, savų vertėjų panaudojimas. Tai nesuderinama su sovietų policine sistema.

Sovietai pasirinko vilkinimo taktiką, nes žinojo, kad Komisijos darbas negali būti pratęstas neribotai dėl dalinės informacijos surinkimo. Galutinis atsakymas ir yra miglotas. Ar sutikimas su Komisijos sąlygomis tūkoms tik tiems dviem asmenims, kurių pavardes jau jie viešai paskelbė (sulaužydami vieną iš nustatytų sąlygų), ar bus taikoma ir kitiems trylikai asmenų, išvardintų Komisijos sąrašuose?

Kaip toliau? Ar Komisija svarstys ir pripažins kuriais kitais būdais Sovietų patiektą medžiagą, ar ne? Amerikoje OSI svarsto ir pripažįsta. Kanados Komisija nesako, kad nesvarstys ir nerekomenduoja Kanados vyriausybei ir ateityje nesiųsti savo delegatų į Sovietų Sąjungą apklausinėjimams. Taigi, pasiekus dalinio laimėjimo teisinėje srityje, budrumas ir akcija ateityje neturi sumažėti. Kaip ankstyvesniame straipsnyje pastebėta, šis klausimas yra pasidaręs politiniu ir šioje srityje reikia veikti.

Nuotr. J.V. Danio

NIKOLAI TOLSTOY OTTAWOJE.

NICOLAI TOLSTOY (dešinėje) kalba Carleton Universitete, Ottawoje 1986.V.20 d. apie savo knygos "The Ministries and the Massacres" parašymą ir medžiagos surinkimą.

Ši knyga yra papildymas ankstyvesnės jo knygos "Victims of Yalta" ir detalai aprašo kaip tuometinio anglų ministerio Alijantų Kariuomenės štabe Harold Macmillan'o buvo įsakyta kazokus, serbus, slovenus ir kroatus prievarta grąžinti Sovietams ar Tito Jugoslavijai. Tūkstančiai jų buvo masiniai išžudyti. Išskyrusrusų kazokus, kitų prievartinis grąžinimas buvo prieš Jaltos susitarimus.

Maršalas Alexander, sužinojęs kas vyksta, tuojau grąžinimą sustabdė. Deja, 60.000-čiui aukų tai jau buvo per vėlu.

Paskaitą suorganizavo Ukrainiečių Civil Liberty Committee (vedantis akciją prieš nacių karo kaltinimus ukrainiečiams) ir Ottawos ukrainiečių biznio ir profesionalų klubas.

REAKTORIŲ POLITIKA - VIRŠ ĮSTATYMU

Vakarų korespondentai labai domėjosi Maskvoje įvykusių modernios sovietų muzikos koncertu. Tai "rock" ir "pop" grupių, populiarių jaunimo tarpe, pasirodymas. Koncerte dalyvavo 25,000 žmonių. Buvo renkamos aukos Černobylio elektrinėje nukentėjusių naudai. Stebėtojai pasakoja, jog muzikos perdavimas vyksta panašiai, kaip vakaruose, tačiau žodžiai skiriasi. Mažiau reikalaujama apie seksą ar asmeninius išgyvenimus. Pagrindinė daina, kuria koncertas buvo užbaigtas, šaukė: "Mums reikalinga taika".

...Aukos avarijos palietiesiems žmonėms renkamos aukos visos šalies imonėse, ūkiuose, susirinkimuose. Lietuviai darbininkai atiduoda 5% savo algos. Kitos įstaigos ar kolcozai perleidžia savo laimėtas pinigines premijas Černobylio fondui.

...Chicagos "Sun Times" laikraščio korespondentas Izraelyje Jay Bushinsky pravedė pasikalbėjimą Izraelyje su Vladimiru Volfsonu, prieš penkerius metus išleistu Izraelį sovietų ekologu. Jis yra žinomas gamtos apsaugos veikėjas. Dar būdamas Sovietų Sąjungoje jis parašė pogrindžio leidinį "Gamtos naikinimas Sovietų Sąjungoje". Slapyvardžiu Boris Komarov

(nukelta į 3 psl.....)

1986 m. Š. AMERIKOS PABALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ LAUKO TENISO PIRMENYBĖS

1986 m. Š. A. Pabaltiečių Individualinės Lauko Teniso Pirmenybės įvyks 1986 m. rugpjūčio 9-10 d.d., Oakland University, Rochester, Mich. (Detroito priemiestis). Pradžia 9:00 AM. Dalyvių registracija nuo 8:00 AM.

Programoje: a) Vyrų A vienetas, b) Vyrų B vienetas, c) Moterų vienetas, d) Vyrų senjorų vienetas (45 m. ir vyresnių), e) Jaunių vienetas (18 m. ir jaunesnių), f) Mergaičių vienetas (18 m. ir jaunesnių), g) Vyrų dvejetas ir h) Mišrus dvejetas. Esant pakankamai dalyvių ir aplinkybėms leidžiant vyrų dvejetas gali būti vykdomas A ir B klasėse.

Vyrų A klasei priklauso iškilesnieji žaidėjai aprobuoti kiekvienos tautybės teniso vadovybių. Visi kiti žaidžia vyrų B klasėje.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių, latvių ir estų žaidėjams.

1986 m. Š. A. Lietuvių Individualinės Lauko Teniso Pirmenybės įvyks 1986 m. rugpjūčio 30-31 d.d., Northfield Racquet Club, 155 Northfield Dr., Waterloo, Ont. Tel. (519)-884-7020. Pradžia 9:00 AM. Registracija 8:00 AM.

Lietuvių pirmenybių programa ta pati kaip ir pabaltiečių.

Amžiaus klasifikacija abiem pirmenybėms yra pagal žaidėjo amžių pirmąją varžybų dieną.

Abejas pirmenybes vykdo ŠALFASS-ga

Dalyvių registracija pabaltiečių pirmenybėms atliekama iki 1986 m. rugpjūčio 2 d., o lietuvių pirmenybėms iki rugpjūčio 23 d., pas varžybų koordinatorių Dr. Algį Barauską, šiuo adresu:

Dr. A. Barauskas, 3018 Patch Dr., Bloomfield Hills, MI 48013.

Telefonas (313) - 258-6535.

Dalyvavimas lietuvių pirmenybėse yra atviras visiems lietuviams žaidėjams.

Smulkios informacijos yra praneštos visiems ŠALFASS-gos klubams ir kaikiuriems pavieniams žaidėjams, kurių adresai yra turimi.

Informacijų neturintieji suinteresuoti žaidėjai prašomi kreiptis į Dr. Algį Barauską.

ŠALFASS-gos GOLFO ir ŠACHMATŲ PIRMENYBĖS

1986 m. Individualinės bei komandinės golfo ir individualinės šachmatų ŠALFASS-gos pirmenybės įvyks Š. m. rugpjūčio 30-31 d.d., Toronto, Ont. Smulkesnės informacijos bus skelbiamos vėliau.

ŠALFASS-gos CENTRO VALDYBA
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

REAKTORIŲ POLITIKA
(.....atkelta iš 2 psl.)

pasirašytoje knygoje jis rašė, jog Sovietų branduolinės elektrinės gali sukelti ekologinę katastrofą. Jis dirbęs projektuose Maskvoje ir Azerbeidžiane.

Jau tada jis jautęs, kad vieną dieną bus katastrofa, tik nežinąs, kad ji įvyks Černobylyje.

Volfonas priminė sovietų fiziko Nikolai Doležal reikalavimą, kad branduolinės jėgainės būtų statomos šiaurėje, toliau nuo didesnių miestų. Ukrainos gamtos apsaugos veikėjai protestavę, kad Černobylio elektrinė statoma laisvai plaukiančiu

vandeniu. Wolfsonas pabrėžė, kad Strateginių branduolinių jėgainių politika yra virš įstatymų ir Maskvos planuotojai neklausė vietinių Ukrainos ar Lietuvos specialistų nuomonių, nesilaikė bet kurių vietinių įstatymų.

Maskvos modernios muzikos koncerto organizatorius Art Troitsky paskelbė, kad koncerto pelnas buvo 137000 dolerių. Daugiausia pasisekimo turėjo daina: "Neturėti šimto rublių, o turėti šimtą draugų". Koncerto žvaigždė Pugačiova ragino klausytojus paraginti šimtą draugų, kurie duotų šimtą rublių į specialią banko sąskaitą nukentėjusiems Černobylio katastrofoje šelpti.

XIII-TASIS LITUANISTIKOS SEMINARAS

TRYLIKTAJIS LITUANISTIKOS SEMINARAS įvyks 1986 m.RUGPJŪČIO 3-17 d.d.,OHIO VALSTIJOJE,JAV. Jis skiriamas vidurinių mokslų baigusiam, universitetinio lygio kursų lankyti pasirengusiam jaunimui, kuris laisvai kalbą, rašo ir skaito lietuviškai. Ypač skatinami dalyvauti aukštąjį mokslą baigusieji, jaunesniosios kartos profesionalai, neseniai šeimas sukūrę išeivijos lietuviai.

Per pastaruosius 12-ka metų seminaruose pateikta per 40 skirtingų kursų, įskaitant lietuvių kalbos pagrindus, kalbos kultūrą, kirčiavimą, fonologiją, rašybą, vertimų mokslą, lietuvių prozą, poeziją, literatūros semiotiką, kritiką, lietuvių mitologiją, proistorę, senosios Lietuvos valstybės istoriją, tautinį atgimimą, dvidešimtojo amžiaus Lietuvos politinę, ekonominę ir socialinę raidą, fizinę aplinką, lietuvių kultūros istoriją ir daug kitų.

Seminaruose yra dėstę 26 lektoriai - lingvistai, literatai, rašytojai, archeologai, istorikai, sociologai, ekologijos, ekonomikos bei politinių mokslų specialistai. Daugumas dėsto JAV bei Kanados aukštosiose mokyklose. Seminarams jie skiria laisvalaikį ir negauna jokio finansinio atlyginimo.

Tryliktojo seminaro programa skirstoma į tris pagrindines sritis: lietuvių kalbą, literatūrą ir visuomeninius mokslus. Dalyviai rinksis iš 10 kursų ir privalės lankyti mažiausiai keturis, bent po vieną iš viršminėtų sričių.

Seminaro metu veiks biblioteka bei knygynas, kur bus galima įsigyti kursams vadovėlius ir kitų naudingų knygų. Vakaraais numatomos įvairios programos bet daugiausia laiko bus skiriama studijoms.

Seminaras įvyks "Loyola of the Lakes" amerikiečių jėzuitų rekolekcijų namuose, netoli Akrono miesto. Vieta yra nuošali, bet lengvai pasiekama greitkeliais, autobusais ir oro keliais. Namai aprūpinti visais bendrabučio patogumais.

Seminaro mokestis yra 325 JAV dol. Tai įskaito maistą, patalynę, kai kurias mokymosi priemones ir registracijos mokestį. Dėl finansinių sunkumų negali mokesčio užsimokėti, asmeniškai kreipiasi į stipendijų fondus. Jų sąrašas pateikiamas šio pranešimo pabaigoje... Pilnas mokestis turi būti sumokėtas pirmąją Seminaro dieną, nepaisant susitarimo su fondais.

Dalyviai renkasi sekmadienį, rugpjūčio 3 d., po pietų ir skirstosi rugpjūčio 17 d.,prieš pietus. Transporto iš autobusų stoties arba aerouosto ieškančios pridėtoje anketoje atžymi atvykimo laiką ir vietą ir skrydžio ar autobuso numerį. Kitu atveju rengėjai neužtikrina pasitikimo.

Seminarui registruojamasi tik dviem savaitėm, pasiunčiant užpildytą anketą ir 25 JAV dol. registracijos mokestį Seminaro komisijai. Dalyvių skaičius ribojamas 35. Pirmenybė suteikiama tiems, kurių anketos pirma pasiekia Seminaro komisiją.

Susidarius didesniui interesantų skaičiui, likusieji įrašomi į laukiančiųjų sąrašą, jeigu to pageidauja anketoje.

(Užpildyti ir siųsti kartu su anketos puslapiu dešinėje)

SVARBU: Pažymėkite mažiausiai keturius kursus, bent po vieną iš lietuvių kalbos, literatūros ir visuomeninių mokslų. Patariama registruotis 5-6 kursams. Labai rekomenduojama registruotis dar daugiau negu vienam kalbos kursui.

- 9:00 _____ Gramatikos pagrindai (Račiūnė)
_____ Kalbos kultūra (Vaišnys)
- 10:00 _____ Pirmą savaitę:Muzikinė kultūra (Sakadols-
ir kienė)
17:00 _____ Antrą savaitę: Tautinis atgimimas (Sužie -
dėlis)
11:00 _____ Novelė (Maziliauskienė)
- 12:00 _____ Linksniai ir prielinksniai (Klimas)
_____ Sintaksė (Sakadolskienė)
15:00 _____ Kultūros istorija (Kavolis)
16:00 _____ Poezija (Maziliauskienė)

pagal _____ Tarimo pratybos (Klimas)
susitarimą
PRIDEDU:

_____ 25 dol. JAV dol.registracijos mokestį. Likusią sumą sumokėsiu rugpjūčio 3 d.

_____ 325 JAV dol, Seminaro mokestį (įskaito registr.).
PASTABOS: Registracija negalioja,nepadėjus parašo bei datos ir nepridėjus registracijos mokesčio. Mokesčiai priimami tik JAV doleriais.Visi,įskaitant stipendininkus, turi susimokėti pilną Seminaro mokestį rugpjūčio 3 d. Šis mokestis negrąžinamas, priimtam kandidatui nutarus neatvykti. Čekius ar perlaidas rašyti: PLJS Ryšių Centras. Anketą siųsti: PLJS Ryšių Centro Seminarų Komisija, 13518 South Red Coat Drive,Lockport,IL 60441,USA .

Dalyviams pasiunčiamas priėmimo patvirtinimas ir "Seminaro Vadovas", kuriame plačiau pranešama apie eigą, tvarką ir t.t.

Lituanistikos Seminaras yra Illinois valstijoje inkorporuotas pelno nesiekiantis vienetas, veikiantis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Ryšių Centro apimtyje. Seminaro direktorių tarybą sudaro Rita Bureikaitė ir Regina Stančikaitė (PLJS Valdybos atstovės), Rima Janulevičiūtė (Pedagoginio Lituanistikos Instituto atstovė), Antanas Klimas ir Ilona Maziliauskienė (Seminaro lektorių rinkti atstovai) bei Kristina Nakienė ir Danutė Rukšytė (Seminaro studentų rinktos atstovės).

Ruošos darbus atlieka komisija, kuriai vadovauja Mindaugas Pleškys. Kiti nariai: Rita Dapkutė, Rūta Nainytė- Sušinskienė, Emilija ir Romas Sakadolskiai. Korespondenciniai nariai:Rasa Kaminskaitė-Avižienienė, Linas Rimkus ir Vaiva Vebraitė.

K U R S A I
L i e t u v i ų K a l b a
Visiems rekomenduojama registruotis daugiau negu vienam kalbos kursui. Lietuvių kalbos kursai surašyti nuo lengviausio iki pažangiausio.

Lietuvių bendrinės kalbos tarimas - Antanas KLIMAS
Šiame kurse bus viena ar dvi įvadinės paskaitos, skirtos išsiaiškinti pagrindines lietuvių kalbos tarties problemas. Po to bus dirbama individualiai su kiekvienu studentu, kiekviena studente. Bus kreipiamas ypatingas dėmesys tiems garsams, su kuriais kai kurie studentai gali turėti sunkumų. Visus tekstus ir pratimus paruošė lektorius bei jo padėjėjai.

Lietuvių gramatikos pagrindai - Danutė RAČIŪNĖ
Šiame kurse bus nagrinėjama lietuvių kalbos morfologija praktiniu požiūriu. Bus mokomasi linksniuoti, asmenuoti, laipsniuoti, taisyklingai vartoti linksnius, atskirti vieną kalbos dalį nuo kitos. Ypatingas dėmesys bus skiriamas veiksmazodžiui.

Lietuvių kalbos sintaksė - Emilija SAKADOLSKIENĖ
Šio kurso pagrindinis tikslas - sakinio struktūros pažinimas. Ypatingas dėmesys bus kreipiamas aplinkybių nagrinėjimui bei skyrybai. Daug pratimų klasėje ir namų darbų.

Linksnių ir prielinksnių vartojimas - Antanas KLIMAS
Bus dėstoma, kaip taisyklingai vartoti visus lietuvių kalbos linksnius ir prielinksnius. Šiek tiek teorijos, bet daugiausia bus dirbama praktiškai: įvairūs pratimai, trumpi rašinėliai ir pan.

Lietuvių kalbos kultūra - Juozas VAIŠNYS, SJ
Taisyklinga rašyba ir skyryba. Nevartotini žodžiai ir posakiai. Linksnių, prielinksnių ir priešdėlių vartojimo klaidos. Dažniau pasitaikančių kirčiavimo klaidų taisymas. Dėstyimo metodas: įvairūs rašomieji darbai klasėje ir namie; tų darbų nagrinėjimas ir taisymas klasėje, nurodant svarbiausias rašybos ir skyrybos taisykles.

L i e t u v i ų l i t e r a t ū r a
Lietuvių novelė - Ilona MAZILIAUSKIENE

Lietuvių novelės žanro apžvalga, analizuojant lietuvių prozos temas ir techniką.Detaliau nagrinėjamų novelių komplektą bus galima įsigyti Seminare. Klausytojai

taip pat turės nagrinėti vieną, savo pasirinktą, kurse neapartatą novelę.

Šiuolaikinis lietuvių eilėraštis - Ilona MAZILIAUSKIENĖ
Šiame kurse bus nagrinėjama išeivijos ir dabartinės Lietuvos poezija. Semantinis ir stilistinis priėjimas. Kūrinių rinkinį bus galima įsigyti Seminare. Pageidaujami Seminare ar universitete lankiusieji literatūros kursai.

V i s u o m e n i n i a i m o k s l a i
Lietuvių tautinis atgimimas - Saulius SUŽIEDELIS
Kurso pradžioje bus nagrinėjamos ankstyvesnės lietuvių kultūros apraiškos nuo 17-tojo amžiaus. Toliau - lietuvių tautinės sąmonės formavimosi 19 amžiuje aptarimas. Ekonominių, politinių ir socialinių apraiškų nagrinėjimas Lietuvos ir apskritai Rytų Europos nacionalinių procesų perspektyvoje.

Lietuvių kultūros istorija - Vytautas KAVOLIS
Kultūra kaip žmogaus ir pasaulio, kuriame gyvenama, interpretavimas. Kolektyvinio ir individualaus identiteto evoliucijos nuo "uždaros kaimo kultūros" iki "dalyvavimo globalinėje civilizacijoje" lietuviškasis variantas. Lietuvių kultūrinių lakysenų alternatyvos ir įtampų tarp jų.

M e n a i
Lietuvių muzikinės kultūros apžvalga - Emilija SAKADOLSKIENĖ

Kurse bus aptariama lietuvių liaudies muzika melodiniu, ritiniu ir poetiniu požiūriu. Susipažinimas su pagrindiniais lietuvių kompozitoriais ir jų svarbiausiais kūriniais. Taip pat bus paliestos temos kaip estrada, opera, instrumentinė muzika, muzikologija, dabartinis požiūris į liaudies kūrybą.

STIPENDIJŲ FONDAI:
JAV ir Kanadoje veikia įvairios lietuvių institucijos, į kurias galima kreiptis stipendijų. Kiekviena turi savo taisykles, kurias sužinoti reikia kreiptis tiesioginiai. Prašymai turi būti pateikti asmeniškai. Primenama, kad visi dalyviai turi sumokėti pilną Seminaro mokestį pirmąją dieną, nepaisant susitarimo su čia išvardintomis institucijomis:

JAV Lietuvių Fondas 3001 West 59th Street Chicago,IL 60629 USA	Kanados Lietuvių Fondas 1573 Bloor St.,W.TORONTO, Ont., M6J 3E1, Canada
Vydūno Jaunimo Fondas c/o Vytautas Mikūnas 3425 West 73rd Street Chicago,IL 60629 USA	A. ir T.Koyelaičių Stipendijų Fondo Komisija 1573 Bloor St.,W. TORONTO,Ont.,M6J 3E1, Canada
Ateities Šalpos Fondas c/o dr.Vacys Šaulys 2639 West 86th Street Chicago, IL 60652 USA	Labdara Toronto Lietuvių Namų Švietimo Fondas 1573 Bloor St., W. Toronto,Ont.,M6J 3E1 Canada

ĮSKAITOS:
Už papildomą mokestį Kent ir Illinois valstybiniai universitetai siūlo įskaitas /"undergraduate credit"/ studentams, kurie atlieka nustatytus uždavinius. Besidominantieji prašomi kreiptis iš anksto į Seminaro komisiją.

LITUANISTIKOS SEMINARO
REGISTRACIJOS ANKETA

Pavardė, vardas _____ Gimimo data _____

Adresas _____

_____ pašto zona _____ tel. / /

Profesija ar studijų sritis _____

Išsilta mokslas _____

Išsilta lituanistinis auklėjimas _____

Atvykstui: _____

_____ savomis priemonėmis

_____ autobusu į Akroną rugpjūčio 3. _____ val. Autobuso linija: _____

_____, nr. _____ iš _____ miesto.

_____ lėktuvu į Akron-Canton aerouostą rugpjūčio 3. _____ val. Oro

linija: _____, skraidos nr. _____ iš _____.

_____ lėktuvu į Clevelando aerouostą _____ val. Iš čia vyksiu Hopkins

Limousine Service autobusu į Akron-Canton aerouostą. Prašau iš

čia mane paimti. /Vadove bus paskelbtas tvarkaraštis./

Kitaip: _____

Jeigu dėl vietos stokos ar kitų priežasčių tavo dalyvavimas nebus patvirtintas, ar norėtum būti įtrauktas į laukiančiųjų sąrašą?

_____ Taip. Suprantu, kad man gali būti pranešta raštu arba telefonu.

Nesu įpareigotas kvietimą priimti ir, jeigu nutarčiau nedalyvauti, visas mokestis /įskaitant registraciją/ bus man sugrąžintas.

_____ Ne. Prašau artimiausiu laiku prisiųstą mokestį /įskaitant registracijos/ man sugrąžinti.

PRAŠOME ŠIOS DALIES NEPILDYTI			
Reg.ank.gauta _____	pavardė _____		
pastabos _____			
Reg.mok.gautas _____	suma _____	mok.nr. _____	dep. _____
Patvirtinta _____		pastabos _____	
Išsiųsta: patvirt. _____		Vadovas _____	Lauk. sąr. nr. _____
Pastabos _____			

Sem.mok.gautas _____ suma _____ mok.nr. _____ dep. _____			

MIRE AKTORĖ ELENA ŽALINKEVIČAITĖ -
PETRAUSKIENĖ Juožas KARIBUTAS

A. Žalinkevičiūtė Šilerio „Marija Stuart“ Marijos vaidmenyje

Šių metų gegužės mėnesio 23 d. staiga mirė mūsų teatrui daug nusipelnusi aktorė Elena ŽALINEKVIČAITĖ - PETRAUSKIENĖ, mūsų garsiausio Lietuvos operos įkūrėjo Kipro PETRAUSKO žmona. Velionė buvo viena iš mūsų tų teatro pradininkių, kuri savo karjerą pradėjo dar su "Vilkolakis" teatru. Ji taip pat buvo viena iš pirmųjų besikuriančio Kauno Valstybinio Teatro iškiliųjų aktorių, kuri sugebėdavo sukurti komplikuočiausius vaidybinius tipus. Taigi - nebuvo jai sunku suvaidinti kaimo pletkininkę arba Šilerio Mariją Stuart. Kauno auditorija ją mėgo ir ją didžiavosi.

Kaip ir visur ir visada, į aukštumas kelią prasiškinti nėra taip lengva. Turėjo vargo ir ji, kol pasiekė vaidybinį išsimokslinimą. Kiek iš jos pasakojimų atsime nu, ji jau nuo mažens "sirgusi" vaidybos "manija".

Elena Žalinkevičiūtė (vėliau rašėsi Žalinkevičiūtė) gimė Padustėlio kaime, Dusetų valsčiuje, Zarasų apskrityje pačioje XX-tojo amžiaus pradžioje. Mažą močiutė Uršulė Burokienė išvežė į Peterburgą. Ji ten augo ir ten mokslus pradėjo. Jos tėvas buvo siuvėjas Juozas Žalinkevičius, kuris nuolat dirbo ir gyveno Peterburge. Kai tėvas mirė 1912 metais, motina liko su dviem mažametams mergaitėms. Ten jas užklupo revoliucija. Matė daug vargo ir nedateklių.

••••• GALVOSŪKIS SUNKIŲJŲ DARBŲ KALEJIME

Šitame dideliame kalėjime miesto pakraštyje, skirtingame nubaustiems sunkiųjų darbų bauda, yra vienas nuostatas, iš pirmo žvilgsnio humaniškas, bet tikrumoj daugiau negu žiaurus.

Mums visiems pasmerktiems kalėti iki gyvos galvos, yra suteikiama teisė pasirodyti vieną kartą viešumoje ir kalbėti pusvalandį publikai. Išleista iš celės kalinių nuveda ant šoninio pastato, kuriame yra direktoriaus ir administracijos kambariai, balkono. Priešais driekiasi plati Trejybės aikštė ir ten susirenka jo pasiklausyti minia. Jei prakalbos pabaigoj minia ploja, pasmerktasis išleidžiamas laisvėn.

Tai gali atrodyti išskirtinu pataikavimu. Bet taip nėra. Visų pirma, galimybė kreiptis į publiką suteikiama tik vieną kartą, vieną vienintelį, sakau, kartą. Antra vertus, jei minia atsako "Ne" - paprastai taip būna - pasmerkimą patvirtina visa liaudis ir tai prislegia dar labiau kalinio sielą; po to jam kaltės išpirkimo dienos pasidaro dar niuresnė ir apkartusiom.

Yra, be to, kitas dalykas, kuris pakeičia svačiojimus sielvartu. Tikrumoj kalinys nežino, kada jam bus suteiktas leidimas prabilti. Tas sprendimas yra kalėjimo direktoriaus rankose. Pasitaiko, kad žmogų nuveda ant balkono vos pusvalandžiui praėjus nuo to, kai jį atgabeno kalėjimui. Bet nėra jokia išimtis ir tai, kad jis būtų verčiamas laukti metų metus. Vieną jaunuolį, nubaustą kalėti iki gyvos galvos, atvedė tan lemtingąjį balkoną, kai jis pasidarė sukriošusiu seniu, beveik nebepajėgiančiu pratarti žodžio. Vadinasi, neįmanoma pasirodyti reikiama rimtyje tam taip sunkiam bandymui. Žmonės galvoja: galbūt jie mane pašauks rytoj, gal ši vakarą, gal už valandos. Prasideda nerimastavimas ir drauge su juo spėlinių sangrūda; pasiūčiai lūkesčiai susiraizgo neurastė - niškon raizganon. Ir neapsimoka šnekėti apie tai su nelaimės draugais kasdieninių, pernelį trumpų, pasivaikščiųjų - jų metu. Bendrai paėmus, niekas nesidalina čionai tarpusavyje jokiais asmeniškais dalykais, nors toji tema privaltėtų būti visos mūsų nelaimingos bendrijos pagrindine tema. Visumoje kiekvienas puoselėja savyje iliuziją, kad jis yra susiradęs didįjį atsakymą, tą neatlaikomą įtikinimą, kuris atlaipins šykštuolės minios širdį. Ir jis bijo kitiems pasipasakoti, idant kiti neužbėgtų jam už akių. Visumoje logiška manyti, kad žmonės, kuriuos sujaudino vieną kartą tokia apeliacija, liks skeptiški ir atsargūs, jei jie ją išgirs kartojamą antrą kartą.

Tų, kurie nesėkmingai drožė savo kalbą, patirtis galėtų būti naudinga pradedantiems kitiems sužinoti kaip sukltis. Bent būtų galima atmesti vingrybes, kuriomis jie naudojosi. Bet tie, "kuriuos patupdė", nekalba. Veltui mes jų prašom, kad pasipasakotų ką jie sakė, kaip reagoavo minia. Jie tik ironiškai šypsosi ir nesako nė žodžio. Tarytum jie, tikri šunsnukiai, galvotų sau: "Aš liksiu cypėj visą amžėlį, likit ir jūs; man nėra ko jums padėti".

Nežiūrint viso šio slapstymosi, neišvengiamai tačiau, mums pasitaiko sužinoti šį bei tą. Bet visuose šiuose neiškiuose gandeluose neįmanoma rasti sau jokio laimingesnio elemento. Pavyzdžiui paaiškėja, kad visuose tuose kreipimuose į minią, pasmerktieji griebiasi visados tų pačių dviejų įtikinėjimų: kad jie nekalti ir kad jų šeimos neviltyje; tai visiems ir taip akivaizdu. Bet kaip

1918 m. parvyko į ką tik besikuriančią nepriklausomą Lietuvą. Elena apsigyveno Kaune ir įstojo į Muzikos Mokyklą, vėliau perorganizuotą į Konservatoriją. Susidomėjo tuo metu veikusių dramos vienetu, pasivadinsiu "Vilkolakis", kuriam sėkmingai vadovavo Antanas Sutkus. Tos pažintys su aktoriais, Balio S r u o g o s paskatinimas nulėmė, kad Elena Žalinkevičiūtė pasirinko aktorės kelią, nors A. Sutkus prieš įstojant į jo vaidybos studiją, gąsdinančiai paegzaminavęs. Jis sakęs, kad aktorės kelias yra labai sunkus. "Ar ištersi?" - paklausė. Pagaliau jis pasakęs, kad ateitų ir laikytų stojamuosius egzaminus.

Apie tą laikotarpį aktorė Elena pasakodama visada pajauždavo. Ji išlaikiusi egzaminus ir Sutkaus neapvylusi. Darbas Studijoje buvęs labai malonus ir dėstytojų parinkimu Studija buvo labai pavyzdinga.

Elena Žalinkevičiūtė mokėjo keletą kalbų, sėkmingai reikšėsi literatūros bare. Valdydama gerai plunksną ir tinkamai susipažinusi su muzika, yra išvertusi į lietuvių kalbą apie 20 scenos veikalų. Jų tarpe 8 operetės, keletas dramos veikalų. Iš stambesnių - Sabačatino Ali romaną "Velnias tūno mummyse". Ji pati yra parašiusi ketvertą veikalų teatrui - "Aliutės Sapnas", "Žirgeliai Pakinkyti", "Eglė", "Žalčių Karalienė", "Raudona Kepuraitė" ir keletą radijo veikalų.

Šalia to, ji yra žinoma kaip poetė: Alės S i d a braitės slapyvardžiu paskelbusi - išleidusi eilėraščių rinkinį "Eskizai". Spausdino savo eilėraščius periodikoje ir almanachuose. Lietuvoje man ją aplankius, ji man įdavė eilėraščių spaudai, kurį aš tik dabar čia perduodu. Pirmas posmelis jos jausmus išreiškia, kai juodu su Kipru, ką tik iš tremties pargrįžus, pirmą kartą vasarojo Palangoje:

"Ir vėl Palanga,
Vėl baltieji smėliai
Ir žalsvoji banga...
Bet kur dingo džiaugsmai
Mus liūliavę tada?
Kai akyse brangaus
Mėlynavo linai,
Kai neskrodė dangaus
Metalų milžinai..."
Vėliau, kai jau Kipras mirė, ji rašė:

"Nelauk manęs, nebeateisiu niekad
Ir mano lūpos Tavo lūpų nepalies...
Paniekintoji meilė,
Kad ir amžiais klūpos,
Nebeįžiebs liepsnos
Gelmėj atšalusios širdies."

Ji sielvartauja, kad jis išėjo ir tarpe tų sielvarto dienų rašo:

"Tu išėjai,
O saulė visvien patekėjo.
Per milijonus metų
Neužgesančia akim

jie išvysto savo temą? Kokių žodžių pagalba? Ar jie ką kaltino? Ar maldavo? Ar pravirko? Niekas nežino.

Bet labiausiai atstumiantis reginys tai mūsų tautiečių minios vaizdas. Mes esam verti kilpos - to aš neužginčiu, - bet tieji, kurie yra anapus, tie laisvi vyrai ir moterys, - juokų irgi nekrečia. Kai pranešama, kad kalinys kalbės iš balkono, jie sulekia į aikštę ne su mintim galvoj, kad jie žmonės, kurie turės išreikšti nuosprendį, nuo kurio priklausys kito žmogaus gyvenimas, bet (subėga) vien pasilinksinti, tarsi keliautų į kokią šventę. Ir nemanykite, kad tą minią sudaro išimtinai miesto padugnės; daug yra taip pat pavyzdingos moralės žmonių, tarnautojų, liberalinių profesijų atstovų, darbininkų, atėjusių su visa šeima. Jų laikysenoj nėra jokios užuojautos ar gailėsčių, netgi paprasčiausio padėties supratimo. Jie suėjo pramogai. O mes dryžuotuos skarmaluos, pusiau skustum galvom, mes esame vien groteskiškiausiais ir niekingiausiais padarais, kokius tegalima įsivaizduoti. Nelaimingojo, kuris pasirodo balkone, nepasitinka pagarbai ir baigi tyła, kaip galima būtų tikėtis, bet švilpimai, blevyžgos, "lazzi", juoko papliupos. Ir ką tada toks susijaudinęs, drebančis žmogelis gali daryti tokios publikos akivaizdoj. Tai beviltiškas dalykas.

Pasakoja, žinoma, žmonės kaip legendą, kad kažkada praeityje buvę kaliniai, kuriems pavykė įveikti tą bandymą. Bet tai tik kalbės; tiesa toji, kad per tuos devynerius metus, tai ya nuo to laiko, kai mane įkalino, niekam čia nepavyko išeiti laimėtoju. Nuo to laiko, maždaug kartą į mėnesį, vieną iš mūsų išsivesdavo kalbėti nuo balkono. Bet po to visi jie parkeliavo atgal į celę. Minia juos nušvilpė, lyg būtų laukinė.

Sargai atėjo mano pranešti, kad mano eilė. Buvo dienos metas, antra valanda. Už dviejų valandų turėsiu pasirodyti miniai. Bet man nebaisu. Aš žinau žodis žodin kas man dera pasakyti. Man regis, kad aš atradau tikrąjį atsakymą tame baisiajame bandyme. Aš ilgai maščiau išstisus devynerius metus. Atseit įsivaizduojat... publikai manęs neapgaut. Jinai nebus man niekuo palankesnė, negu toji, kuri išklausė nelaimingų mano gyvenimo palydovų.

Man atidaro celės duris; man reikia pereiti visą kalėjimą; aš užkopiū ant aukštus, įeinu į labai impozantišką salę, įšeinu ant balkono. Užveria už mano nugaros langines. Aš stoviu priešais minią.

Man sunku būti pravirom akimis, tiek daug šviessos. Ir tada aš išvydau savo aukščiausiąjį teismą. Jų buvo mažiausiai trys tūkstančiai, godžiai veriančių mane savo žvilgsniais.

O po to ilgas, šlykščiai vulgarus švilpimas atvėrė niekšybės salvę. Mano išvaizda, mano sulysęs, perblyškęs veidas, iššaukė neapsakomą džiūgavimą, sprendžiant iš kvatonių, provokacijų, patyčių. "Aure bajoraitis!" "Dėmesio, dėmesio, prašneks nekaltasis!" Bent prajukink mus papasakok mums pasakėlę! Kaip tavęs laukia sena motušė? Ką? Ir vaikeliai! Kaip tau miela būtų pamatyti dar kartą mažulėlius!...

[sitvėręs rankomis turėklus, aš stovėjau nesužadindamas. Vien pastebėjau merginą, kaip tik žemiau balkono, kuri pasimatė man be galo daili; ji praskėtė savo suknėlės plačią iškirptę, kad man gerai matytųsi. "Ei, berniok, aš tau patinku, ką?" - klykė jinai. - Tau labai

Kaip visada, į žemę ji žiūrėjo...
Švelni, podraug žiauri,
Nors glamonėjo,
Bet mirtį nešė...
Per milijardus metų
Neužgesančia akim."

Tie posmeliai mano stalčiuje gulėjo penkioliką metų. Nebuvo progos jų į viešumą iškelti. Taip kaip nebuvo progos niekam papasakoti jos kelionės į Lietuvą sugrįžimo. Nors labai smulkiai ji man nupasakojo. Iš tų jos pasakojimų galėčiau padaryti nemažą puslapių. Buvę daug nesmagių valandų, kad jau ir Kipro globoje.

Kokiomis kūrybinėmis savybėmis pasižymėjo vaidybinė E.Žalinkevičiūtės veikla? Nagi, galėčiau drąsiai teigti, kad ji gyveno kiekvienu vaidmeniu, bet nevaidino. Visi jos kūriami tipai buvo į tam tikrą romantikos skraistę įgaubti. Jos vaidmenys buvo švelnaus, lyrinio atspalvio, išsiskiriančio iš savo kolegų tarpo.

Nemažiau E.Žalinkevičiūtė pasireiškė ir režisūroje, pastatydama apie 10-tį su viršum įvairių autorių veikalų. Čia jos rūpestis buvo auklėti jaunąją kartą, prabylant į jų širdis. Ji pati turėjo labai jautrią širdį, priglaudė keletą našlaičių, slėpė nuo nacių ir išaugino žydaite(muziko Pomeranco dukterį, kuri dabar gyvena Vakaruose), o kai ją aplankiau 1969 m., man tada aktorė Vaičiūnienė kalbėjo, kai su taksiu pas ją važiuovome: "Nepakako jai tų augintinių ir visokių su jais bėdų. Vos spėjo pailsėti ir vėl įsigijo berniuką - našlaitį". Tikrai, nuvykęs radau mėlyną, blondiną, gražų berniuką, kurio į džiaugėsi ir su meile globojo, augino.

Nuo "Vilkolakis" iki pasitraukimo iš Lietuvos E. Žalinkevičiūtė scenai atidavė didžiąją dalį gyvenimo. Sukūrta netoli šimto vaidmenų. Beveik 35 metus išdirbo Lietuvos Valstybiniame Kauno Dramos Teatre. Bendramžiai iki šiol su susižavėjimu prisimena Trudę "Joninėse", Luizą "Klastoje ir Meilėje", Poliną A.Ostrovskio veikale, Keraitienę "Atžalyne", Varią "Vyšnių Sode" ir daugelį kitų. Nors ji pati sakosi, kad labiausiai prie širdies jai "Marija Stuart", Šekspyro "Dvyliktoji naktis" ir man kartą savo pasakojimą apie vaidmenų atliktą periodą - pridėjo, kad visi vaidmenys yra mieli, lyg motinai vaikui: kiekvienam atiduota dalelė gyvenimo, energijos, rūpesčių ir triūso.

Kartą, po J.Grušo spektaklio "Gintarinė Vila", su jos kolegomis aktoriais E.Žalinkevičiūtė pasikvietė vakarienei. Ji atsiuntė taksį ir mus su akt. Staliliūnaite atvežė į jos vilą, kuri buvo kadaise Kiprui dovanota. Tenai radome ir daugiau kviestų. Jos dukტė stropiai svečius vaišino, perbėgomis apšnekėjome ką tik matytą spektaklį, kurį ir teigiamai ir neigiamai vertino. Jos su akt.Staliliūnaite abi būvojusios Los Angeles, California, su malonumu prisiminė tas dienas, tas matytas ilgakakles palmes, viešėjimą pas mane ir daugelį kitokių nuotykių. Tada ji man parodė rankraštį: rašanti knyga apie Kiprą Petrauską. Knyga turėjo vadintis "Mano gyvenimo

(nukelta į 5 psl.....)

norėtusi, ką? - Ir emė krizenti.

Bet aš turėjau savąjį planą galvoj, vienintelį, kuris galėjo mane išgelbėti. Aš neleidau jiems išvesti manęs iš pusiausvyros, laikiausi tvirtai, nebereikalavau tylos, nepajudinau nė pirštelio.

Ir įsitikinau, širdžiai neapsakomai atlėgus, kad mano laikysena juos stebino. Aiškiai matėsi, kad mano draugai, kurie buvo prieš mane ant balkono, buvo paėmę kitą taktiką. Gal jie reagavo, pakeldami balsą, maldaudami, kad juos išklaustytų, ir užtat prarado savo žan-są.

Kadangi aš likau stovėti nekrustelėjęs ir nebylys tarsi statula, šlykštus triukšmavimas pamažėli aprimo. Dar protarpiais šen bei ten kas nors švilpteldavo; paskui užstojo tyła.

Nieko. Aš tvardžiausi ir toliau tylėjau.

Pagaliau pasigirdo balsas, kuone mandagus ir nuosirdus:

- Šnekėk gi, šnekėk! Klausomės paties.
- Tada, galų gale, aš apsisprendžiau:
- Kam man kalbėt, - tariau. Aš čion atėjau, nes tai mano eilė. Vien todėl aš neketinu jūsų sujaudinti. Aš nesu nekaltas. Aš netrokštu pamatyti savo šeimos. Aš neturiu jokio noro išeiti iš čia. Aš gyvenu laimingas šiame kalėjime.

Pakilo neaiškus murmėjimas. Paskui, atskiras šauksmas:

- Eik, eik! Nepliaušk mums niekų!
- Aš esu laimingesnis už jus, sakau jums! Negaliu apsaityti kaip, bet kai užsinoriu, aš slaptu žaku, kurio niekas nežino, nukelčiau iš savo celės į turtingų namų sodą; aš nepasakysiu kieno jis, jų čia tiek daug apylinkėj... Ten visi mane pažįsta ir myli. Ir yra tenai taip pat..."

Aš trumpam stabtelėjau. Apžvelgiau minią. Visi tie žmonės buvo pasimetę, nusivylę, tarsi matytų kaip jiems sprunka jų auka.

...yra nuostabi jauna moteris, kuri mane myli, - tariau aš.

- Pakaks! Gana, gana! - užriko kažkas, išvestas iš kantrybės. Žinoti, kad aš laimingas, turėjo būti jiems begaliniai skausminga.

- Palikit mane todėl ramybėje, dori piliečiai, maldauju jus, - sušukau jiems. - Pasigailėkit manęs, Neįtraukit iš čia. Švilpkit, maldauju, švilpkit!

Masė pašiurpė virpulus, pagiežos man dvelksmas, aš tai aiškiai pajutau. Vien paprasčiausiai pagalvoti, kad aš gal būt, sakau tiesą, kad aš tikrai patenkintas tuo, ką turiu, kėlė jiems nerimą. Bet jie dar dvejojo.

Aš pasilenkiau ant balustrados ir sudrebinau pate-tiškai balsą:

- Tik nesakykit man "Ne", jūs, kurie esat geros širdies žmonės, - sušukau. - Ar jums taip sunku? Na, mielieji, nušvilpkit mane menką, laimingą kalinį!

Per minią nuaidėjo pilnas pykčio balsas:

- O ne, ne! Tai būtų per daug paprasta!
Ir tada pasigirdo plojimas, vienas, kitas, dešimt, šimtas. Siūbtelėjo didžiulės katutės, vis stiprėjančios.

Aš juos apmoviau, niekšus tuos. Atsidarė užpakalyje manęs langinės:

- Na, keliauk, - tarė man, - esi laisvas!
Vertė V.A.J.

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIOJE)

KULTŪRINĖ GRAŽI TRADICIJA MOKYKLOJE

Klaipėdos Kristijono Donelaičio Vidurinės Mokyklos jau daug metų mokytojų ir mokinių būrys kas met mini klasiko dainiaus Kristijono Donelaičio gimtadienį.

Šiomet jis buvo paminėtas Mokyklos chorui atlikus ištrauką iš A. Bražinsko operos "Kristijonas" ir prisijungus pagrindinį vaidmenį dainavusiam sol. V. Prudniko - vui.

PASKIRTOS KULTŪRINĖS PREMIJOS

Kultūros Ministerija skiria kasmet dviejų muzikų St. Šimkaus ir J. Švedo bei režis. B. Dauguviečio vardą premijas, kur įtraukta ir liaudies meistrų darbai bei choreografijos.

I-ąją B. Dauguviečio premiją gavo K. Saja už viešamejame pješose: "Pira midė", "Detektyvas prie žvakių", "Nuodėmių išpažinimas"; II-ąją - R. Markūnas (po mirties) už pjesių rinktinę- Jungos ir piratai"; III-ąją- G. Mareckaitė už pjesę pasaką "Berniukas su balandžiu".

I-oji St. Šimkaus premija paskirta kompozitoriui V.

Telksniui ir poetui S. Žilbiniui už dainą "Pergalė" solistui ir mišriam chorui, II-ji komp. A. Lapinskui ir poeti N. Blaževičiūtei už dainą "Oi, audžiū, audžiū" moterų chorui, III-ioji - komp. V. Juozapaičiui už dainą "Ant tėvulio dvaro" vokaliniam ansambliui (liaudies žodžiai).

J. Švedo I-oji premija teko L. Povilaičiui už pjesę "Rido" liaudies instrumentų orkestrui. II-oji- A. Lapinskui už pjesę "Vyšnių sodely" liaudies instrumentų orkestrui. III-ioji - J. Baltramiejūnaitei už "Polką" kaimo kapelai.

Pirmosios choreografijos premijos paskirtos J. Gudačiūtei ir K. Motūzai už 1985 m. dainų šventės šokių dienos dalies choreografinę kompozicinę sprendimą. Trečiosios - D. Radvilavičiūnei ir L. Vaičiūleniūnei už šokių dienos dalies choreografinę kompozicinę sprendimą.

Iš liaudies meistrų I-ąją premiją laimėjo J. Adomaitis už akmens skulptūras, II-ąją N. Jurėnienė už karpinius, III-ąją- I. Pakutinskiene ir F. Pakutinskas už gintaro dirbinius.

.....ŽALINKEVIČAITĖ PETRAUSKIENĖ..... (.....atkelta iš 4 psl.)

daina". Tik kažin ar ji tą knygą spėjo užbaigti? Stebėjau jos energiją, nes mačiau ant rašomojo stalo pluoštus eilėraščių, prozos lapų ir ta jos neišsenkanti energija mane stebino. Nežiūrint savo amžiaus buvo pilna energijos, juokų ir dar apie meilę kalbų. Žiežirbavo jos akys aktoriskame veide, sakydamos, kad čia ne eilinė senutė, čia buvusi didelė aktorė su svaria praeitimi ir patirtimi. E.Žalinkevičaitė bene du kartus buvo išleista aplankyti savo vaikų, gyvenančių Australijoje.

Kai 1978 metais ji, važiuodama iš Australijos mus su žmona aplankė, buvo labai giedrios nuotaikos, teatrališko žvilgsnio ir įdomaus pokalbio asmenybė. Jai čia viskas patiko. Susižavėjo lieknėmis palmėmis, mūsų gyvenimu ir tik įžengusi per duris, apsidairiusi, tarė: "Nu, kaip matau, tai vieniems Dievas ateina, o kitiems praeina". Visą dieną praleido pas mus kaip labai įdomi pašnekovė. Viskuo domėjosi, ypatingai mūsų teatru. Labai stebėjosi, kad aš, kaip Lietuvos teatro auklėtinis, nedirbu prie vietos Sambūrio. Tada į mano svečių knygą taip įrašė:

Jie sako - skurdas ten pas jus,
O gal ir čia vargų pakanka...
Juk ne kiekvieną glosto
ta likimo ranka?

Jie sako, priespauda tenai pas jus,
O gal ir čia netrūksta jos?
Tiktai rūbuos kituos?

Daug su Elena Žalinkevičaitė buvo bendrų darbų, kalbų ir tada, kai buvau studijoje ir tada, kai su ašaromis susitikom po kapituliacijos Tuebingene ir tada, kai atvykdavo su lietuvišku teatru iš Augsburgio į Hanau, ir tada, kai jau rengėsi vykti atgal pas vyrą. Pasakojo, kaip Kipras prarado atmintį; nežiūrint to, jis pats norėjo tvarkytis. Nueidavo į banką pasidėti pensijos pinigų, o mergaitė išrašydavo, kad jis tokią sumą išsiėmė. Tik jau iš kelinto karto, kai pastebėjo tokius atvejus, vieno nebeišleisdavo... Vėliau, nebeatrėsdavo savo namų. Vaikai gatvėse pradėjo pasijuokti. Jį globojo iki jo mirties.

Dabar ir pati Elena atsigulė Rasų Kapinėse, netoli savo mylimo vyro, kur, einant žemyn nuo Basanavičiaus kapo, prie pat kelio jis, tas mūsų didysis operos įkūrėjas, geriausias to meto tenoras, guli... Velionė vis sielojosi, kad dar paminklo nebuvo. Atsiet, ruošiasi jam pastatyti gražų paminklą, bet kažin kada pastatys?

Taip susiklostė, kad viešėdamas praėjusių metų pavasarį, nespėjau Elenos Žalinkevičaitės aplankyti. Kai su ja atsiveikinau telefonu, jos paskutiniai žodžiai buvo: "Neaplankei, galim ir nebepasimatyti".

Taip, brangioji, pasimatysime dabar anapus saulės. Išsėkis ramybės Viešpatyje.

AA CENTRINĖS:
Montreal 273-7544
Ottawa 523-9977
Toronto 489-3693
Hamilton 522-8392

London 438-1122
Windsor 252-3842
Calgary 287-2712
Winnipeg 233-3508
Sudbury 674-6217

JEIGU CERĖ IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ

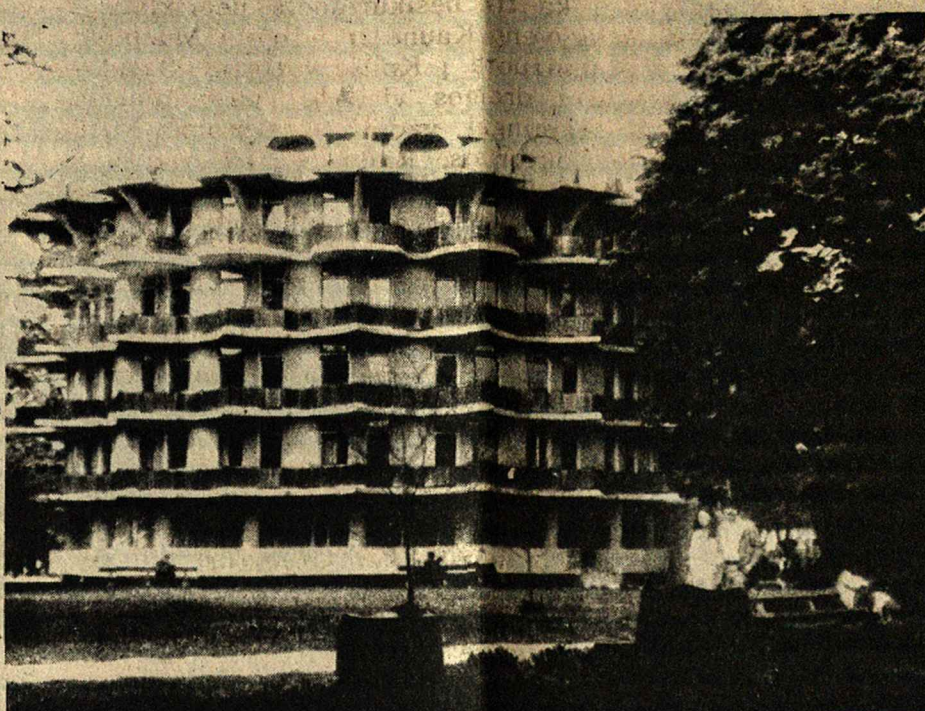
ATEIK ! LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMA. SUSIRENKAME KIEKVIENA
TREČIADIENI, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.

8 val. vakaro

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui N.: 366-7770 Dainiui L.: 768-9606;
Jonui R.: 337-8637

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI PATI SAVĘS IŠSIŽA-
DA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NĖGALI
Dr. Gv. Valančius

Naujos Druskininkų sanatorijos.

ORGANIZAVIMO AR KITOKIOS RŪŠIES TRŪKUMAI?

Susitikimo su rašytojais šventėmis džiaugiasi knygų mylėtojai Lietuvoje. (Nors stebėtina mažai lietuviškų knygų matoma parduotuvėse ir knygynuose. Rusiškų-kiek tik paneši...).

Skuodo Kultūros Namuose nesenai vyko tokia šventė, dalyvaujant poetui J. Strielkūnui, prozininkui V. Bubniui ir žurnalistinei A. Sadauskui.

Spaudoje dėkojama už tokius renginius, tačiau išreiškiamas priekaištas:

"Prieinu prie kiosko, kukliai išsikūrusio vestibulio kertėje. Nusiperku tik S. Jonausko "Spindulį po žeme" ir J. Strielkūno "Lapkričio medį", nes kitų rašytojų knygų nebuvo. Imu ir Z. P. Krėspelio "Dega". - Neparduodų - gana piktai tarė parduotuvė.

APIE GINTARĄ

Pagal spalvą ir skaidrumą Baltijos gintaras skirstomas į šias rūšis:

SKAIDRUSIS GINTARAS - viena vertingiausių rūšių.
AOMINIS GINTARAS - kiek drumzlinas, lengvai šliufojamas, blizginamas.

KAULINIS GINTARAS - nepermatomas, įgausių atspalvių, labiau panašus į dramblio kaulą.

BASTARDINIS GINTARAS - pasižymi nevienoda geltona spalva, į kurį įsiterpia juodos dėmės.

PUTŲ GINTARAS - nepermatomas, primena sustingusias putas.

NAPOLÉONO KALNAS

Napoléono kalnas Kauno Aukštosios Panemunės priemiestyje, ties Jiesios ir Nemuno santaka, yra senas pilikalnis. Vieniame seniausių Kauno apylinkių plane, sudarytame 18 šimtmečio, šis kalnas pažymėtas ir pavadintas pilikalniu.

Tai natūrali kalva, kurios viršūnės šlaitai buvo aplyginti, nukasti, kad būtų statiesni ir sunkiau prieštams įlipti.

KAS KIEK ATOSTOGAUJA

Ar ne keista, kad amerikiečiai atostogauja trumpiau, negu daugelis kitų darbuotojų industrinėse valstybėse?

Štai keletas faktų: JAV daugumas tarnautojų gauna 2 savaites atostogų, po pilnai išdirbtų pirmų metų, (t. y. antrųjų darbo metų pabaigoje). Bet Europos kraštuose - Prancūzijoje, Danijoje, Švedijoje ir Luxemburge ir apie 90% darbuotojų V. Vokietijoje gauna 5 savaites atostogų per metus.

Nemažiau kaip 4 savaites atostogų gauna Austrijos, Italijos, Olandijos, Norvegijos, Belgijos, Suomijos, Graikijos, Islandijos, Ispanijos, Australijos ir Didž. Britanijos darbininkai.

Kanados ir Naujosios Zelandijos darbininkai gauna 3 savaites per metus, o Sovietų Sąjungoje - 15 dienų.

Japonija savo darbininkams duoda trumpiausias atostogas - tiktai 6 dienas per metus.

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

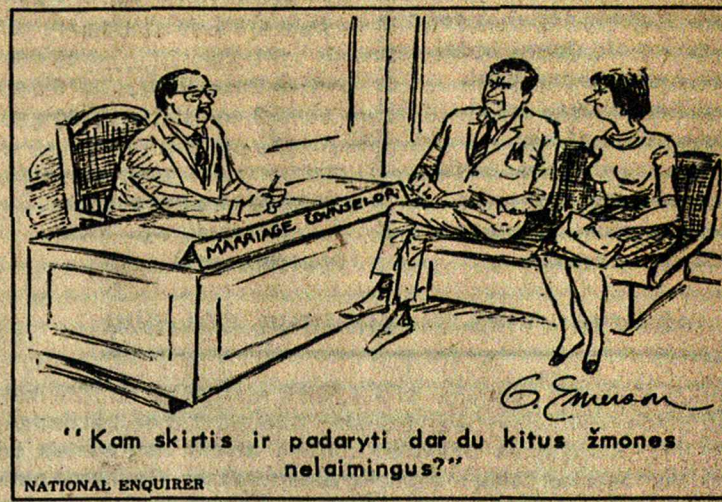
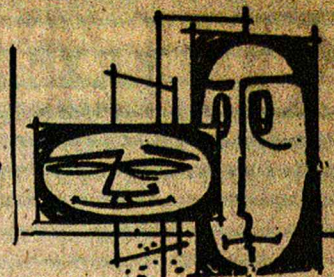
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30- 12 val. nakties

Programos vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Alabell Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel.: 669-8834

KREVI VEIDRODŽIAI

APSAUGKIME PLAUKUS NUG KAITRIOS SAULĖS

Vasaros karščių metu reikia specialiai prižiūrėti plaukus.

- Atidėkite didesnius cheminius plaukų tvarkymus vasarai pasibaigus. Jeigu darysite pusmetinį plaukų raitymą arba dažymą, saulės spinduliams veikiant, plaukai netrukus bus labai sausi ir trapūs. Geriausiai tokius plaukų tvarkymus atlikti rudenį.

Jeigu būtinai norite priduoti plaukams spalvą, naudokite vasarą skalavimus ("rinse"), kurių spalva išsiplaukna po keletos plovimų muilu.

- Kas 6 savaites apkirpkite plaukus, pašalinant sausas ar sutrūkusius plaukų galiukus.

- Jeigu planuojate išbūti saulėje ilgesnį laiką - pridėkite galvą. Arba naudokite šamponą su plaukų atgaivinimo produktu ("hair conditioner"), kuriuose yra nuo saulės spindulių apsaugančios medžiagos.

- Plaukite plaukus pačiu švelniausiu muilo produktu kasdien.

- Po plaukiojimo sūriame vandenyje arba baseino chlorinuotame vandenyje, išskalaukite plaukus su selturiu ("club soda"), o pridėjus šiek tiek citrinos sunkos - pranyks chlorino kvapas.

- Sumaišykite šiek tiek "conditioner" su vandeniu ir purškiamą butelį ir po plaukiojimo apipurškite plaukus.

"DP: LITHUANIAN IMMIGRATION TO CANADA AFTER THE SECOND WORLD WAR"

365 puslapiai, 40 iliustracijų, parašyta dr. MILDOS DANYTĖS, išleista Multicultural History Society of Ontario. Minkštais viršeliais - \$14.95, kietais - \$19.95. Persiuntimui pridėti \$1.50. Užsakymus ir čekius siųsti: J.V. Dany, 1681 Ainsley Dr., Ottawa, Ont. K2C 0S8

"NL" NAMŲ REMONTO VAJUI AUKOJO:

Montrealio Lietuvių Kredito Unija LITAS - \$500;
Aug. Bajoras - \$ 50; Kaž. Gudžiūnas - \$ 50; Juozas Žemaitaitis - \$ 40; E. Kardelienė - \$ 30; Alfonsas Bušma - \$20; Jonas Astravas - \$ 15; Leonas Stanius - \$10.
VISIEMS - nuoširdus AČIŲ! "NL"

Nepriklausomos Lietuvos

NAMŲ REMONTO VAJUS

REIKALINGA \$15.000

MALONŪS "NL" SKAITYTOJAI,

Prašome pasinaudoti žemiau

esancia atkarpa ir ją

atgal atsiųsti "NL" adresu:

7722 GEORGE ST. LASALLE, P.Q.
H8P 1C4, CANADA

Mr. Mrs.

Adresas

Siunčiu už "NL" PRENUMERATĄ 198 m. dol.
"NL" NAMŲ REMONTO VAJUI dol.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

7 % už 90 dienų term. indėl.
7½% už 6 mėn. term. indėl.
7½% už 1 metų term. indėl.
7½% už 2 metų term. indėl.
7½% už 3 metų term. indėl.
8½% už pensijų planą
7½% už specialią taup. s-tą
7 % už taupymo sąskaitas
6-7½% kasd. palūk. sąskaita
6 % už čekių sąskaitas

IMA:

už asm. paskolas nuo ... 11%
už nekiln. turto (mortgages):
su nekeičiamu nušimčiu
1 metų 10 %
2 metų 10½%
3 metų 10½%
(fixed rate)
su keičiamu nušimčiu
1, 2 ar 3 metų 9½%
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 51 MILIJONO DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta saugiu draudimu, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antriniai mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 10 val. ryto iki 3 val. popiet; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais - nuo 9 val. ryto iki 1 val. popiet (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400 M6H 1A8 532-3414

AKTYVAI VIRŠ 29 MILIJONŲ DOLERIŲ

KASOS VALANDOS:

MOKA UŽ:

Pirmadieniais	10-3	90 dienų term. indėlius 7½%
Antradieniais	10-3	180-185 d. term. indėlius 7½%
Trečiadieniais	10-3	Term. indėlius 1 metų 7½%
Ketvirtadieniais	10-8	Term. indėlius 2 metų 7½%
Penktadieniais	10-8	Term. indėlius 3 metų 7½%
Šeštadieniais	9-1	Pensijų sąskaitų 9 %
Sekmadieniais	9-12.30	Specialių taupymo sąsk. 7½%
		Taupomųjų sąskaitų 7 %
		Kasd. taupymo sąskaitų 6½%
		Depozitų - čekių sąskaitų 6 %

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo 11 %
mortgicijus nuo 9½%-12%

ANAPILYJE skyrus veikia sekmad. 9.30 v.r. - 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santuokų dydį iki \$2,000 ir asmenines paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (travelers cheques). Neimam mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS - NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS!

SIBIRINIŲ TRĖMIMŲ MINĖJIMAS 1986.6.15 Toronto Lietuvių Namuose.

Iš kairės: KLB Toronto Apylinkės pirm. Algis VAIČIŪNAS, viešnia iš Cleveland'o. PLB vicepirm. Milda LENKAUSKIENĖ. Nižoje - krepšis ramunių ir dešinėje dalis Prisikėlimo Parapijos choristų. Dirigentas V.VERIKAITIS ir solistai: Linda MARCINKUTĖ ir Jonas VAŠKEVIČIUS.

TRAGIŠKOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

Stepas V A R A N K A

Šiais 1986 m. Sibirinių Trėmimų minėjimą rengė KLB Toronto Apylinkės valdyba, vadovaujama pirm. Algirdo V a i č i ū n o.

Minėjimas vyko birželio 15 d., 3 val. p.p. Toronto Lietuvių Namuose. Į minėjimą atsilankė virš 400 tautiečių.

Sekmadienį Toronto lietuvių parapijose - Pranciškonų Prisikėlimo Mississaugoje, Lietuvos Kankinių ir evangelikų - liuteronų Išganytojo šventovėse buvo laikomos pamaldos už Sibiro kankinius. Prisikėlimo šventovėje po pamaldų, prieangyje, nižoje prie kryžiaus "Pavergtai Tėvynei" buvo padėtos glėbelis ramunių, primenantis tremtinių skaudų likimą ir jų neišpasakytas kančias.

Kunigų pamokslai buvo pritaikyti tai liūdnei sukačiai paminėti, prašant Aukščiausiąjį, kad tos nekaltų tremtinių kančios priartintų pavergtai tautai laisvę ir nepriklausomybę.

Paskaita ir kantata
Paskaitai buvo pakviesta

PLB Valdybos vicepirmininkė Milda Lenkauskienė iš Cleveland'o. Manau, kad jos paskaita bus paskelbta spaudoje atskirai. Paskaitininkė priminė praėjusių skausmingus įvykius, išskirtų šeimų kančias, ilgų neviltingų metų tremtinių skausmą. M. Lenkauskienė savo paskaitoje siūlė kreipti mūsų veiklą ne liūdesiui, bet aktyvesnei veiklai Lietuvos labui.

45-toji skausminga Birželio tragedija šiais metais buvo prisiminta su kantata "Septyni Kristaus Žodžiai". Ją sukūrė prancūzas Francois Clement Theodore Dubois. Autorius išvydo pasaulį 1837. VIII. 24 d. šiaurės rytų Prancūzijoje. Jaunutis būdamas, lankė Paryžiaus Konservatoriją. Sulaukęs 24 m. amžiaus, jau buvo žinomas vargonų muzikos kompozicijomis, už kurias yra gavęs keliolika premijų. Vieną jų "Prix de Rome".

Oratorija "Septyni Kristaus Žodžiai" pirmą kartą buvo atlikta 1867 m. Didįjį Penktadienį žinomoje didelėje šv. Clotildės šventovėje.

Autorius yra sukūręs keletą kantatų, operų, himnų kūrinių chorams, orkestrams ir solistams. Jis mirė 1913 m. Atlikta kantata per minėjimą yra viena iš populiariausių.

Giedotos kantatos Fausto Strolis pradiniai žodžiai, labai skausmingai primenantieji Birželio siaubą, sako: O jūs žmonės, pilkų kelių keleiviai, jūs šios žemės ateiviai ir praeiviai. Žiūrėkite, žvelkite čia. Kur jūs matėt tokį gilų skausmą. Viešpats man paskyrė didelės kančias. Dieną naktį mano jėgos vis senka...

Kantata "Septyni Kristaus Žodžiai" atliko Prisikėlimo Parapijos Choras, vadovaujamas muz. sol. dirigento Vaclovo Verikaitio. Solo partijas atliko Rimas Strimaitis, Linda Marcinkutė ir Jonas Vaškevičius. Chorą ir solistus pianinu lydėjo akomponiatorius muz. Jonas Govėdas. Minimos kantatos įjungimas į sibirinių trėmimų minėjimą sudarė labai, labai įspūdingą nuotaiką. Chorui ir solistams už tai priklausau nuoširdus tautiečių aciu.

Rimties nuotaiką didino scenoje paruoštas dail. Aldonos Totoraitienės karpas su berželio kryžiumi ir

pieštu Golgotos vaizdu fone. Choristai buvo pasipuošę programai pritaikinta apranga, o chorvedys Verikaitis dėvėjo žalsvą apsiaustą, lyg kamžą.

Minėjimo eiga
Įvadinį žodį, pradedant minėjimą, tarė KLB Toronto Apylinkės pirm. A. V a i č i ū n a s. Jis keliais sakiniiais paminėjo ir savo asmeniškų nuotykių, rusams vykdančių trėmimų. Prisiminė motinos skausmingą verkimą. Savo draugo Romuko išvežimą ir jo tragišką likimą: jis ten prie darbo buvo su-traiskytas...

Prieš tartiant įvadinį žodį, minutės susikaupimu buvo pagerbti Sibiro kankiniai. Atatinkamą invokaciją sukalbėjo kun. dr. P. G a i d a, prašydamas Aukščiausiojo palaimos ir globos Sibiro kankiniams.

Aldona Totoraitienė paskaitė savo sukurta minėjimui poetinį eilėraštį - įvadinį. Po to sekė viešnios iš Cleveland'o paskaita. Po jos, Kantata, padėka ir Lietuvos Himnas.

Įėjimas į minėjimą - laisva auka. Surinkti prie įėjimo pinigai - aukos buvo paskiriami politinių kalinių šelpai.

DAUGIABUČIŲ - KONDOMINIUMŲ ĮSTATYMAI IR SAVININKŲ TEISĖS

(adv. H. Steponaitis paskaita Lietuvių Namuose 1986.VI.8.)
(pabaiga)

Aš dabar norėčiau sugrįžti prie keletos svarbiausių problemų:

Pirma ir svarbiausia:
Ar ta nuosavybė, kurią norite pirkti, yra "kondominium"?

Paskutiniu laiku yra atsiradusios kitos formos bendros savininkijos, kurios yra panašios į kondominiumus ir reikia atskirti, kas jos yra ir kuo jos skiriasi nuo jau mums žinomų.

1. "Condominium" - reiškia atskiras savininkas savo buto, bendra savininkystė bendrų dalių ir organizacinė struktūra reguliuojama pagal "Condominium Act" taisykles.

2. Ko-operatyvinė Korporacija - čia nuosavybės savininkas ir asmuo perka akciją, kuri duoda teisę naudoti šią įrašytą sutartyje patalpą. Organizacinė struktūra sudaryta pagal sutartį. "Companies Act", kuris valdo visas kompanijas, valdo kooperatyvinius butus.

3. "Co-tenancy" - čia visi asmenys yra įrašyti kaip savininkais pagal proporciją, kurią jų butas sudaro iš 100 %. Pagal sutartį, tas asmuo turi teisę naudoti vieną nuostatytą butą ir ta sutartis tvarko visus reikalus tarp visų savininkų. Šiuo laiku nėra statuto, kuris valdytų šitokią organizaciją.

Toliau, reikia žinoti, kad kondominiumo atveju - savininkas yra išskirtinas savininkas savo buto ir jis parduoda tą butą pirkėjui.

Ko-operatinės Kompanijos atveju - kompanija yra savininkas to buto ir akcijos savininkas parduoda akciją, prie kurios yra suteikiama teisė gyventi nustatytame bute.

"Co-tenancy" - savininkas parduoda tą procentą su teise užimti nustatytą butą pirkėjui ir pirkėjas yra užregistruotas kaip bendras savininkas su visais kitais bend-

rais savininkais.

Apie paskolų gavimą:

Kondominiume kiekviena nuosavybė yra atskira nuo kitų nuosavybių; turi atskirus dokumentus - bylas - dėl registracijų ir tai neliečia kitų nuosavybių. Tai panašu, kaip žemės mortgicijus.

Ko-operatyve - akcija užstatyta už paskolą.
"Co-tenancy" - skola užrašyta kaip mortgicijus ir užregistruota prie viso bendro turto.

Jeigu asmuo įsiskolinęs ir skola užregistruota:

Kondominiume - tik liečia tą nuosavybę, kuri priklauso tam asmeniui.

Kooperatyve - savininkas yra kompanija, asmens skolos neliečia.

"Co-tenancy" - bendras turtas, užregistruota ant visos patalpos.

Yra labai svarbu, kad asmuo suprastų, ką jis perka, nes yra svarbus skirtumas, kuris gali jam ateityje atsiliepti.

Antra problema:

Kai asmuo žiūri į kondominiumą, jis tik paviršutiniškai apžiūri butą ir bendras dalis - sales, prie kurių jis prieina nuo savo buto. Jeigu jis neapžiūri visų patalpų, jis neturės tikro vaizdo to kondominiumo padėties: ar reikia naujo stogo, kilimų, asfalto lauke, naujos krosnies, elevatoriaus. Anksčiau, kai visi kondominiumai buvo nauji, visi šitie dalykai nebuvo svarbūs, bet po 16 metų daugelis iš jų pastatų reikalingi brangių pataisymų ir gerinimų.

Ar yra gana pinigų kasoje atlikti tiems pataisymams? Gali prireikti specialių mokesčių ateityje tolimesniam pastato išlaikymui bei pagerinimui? Ar savininkas geriau mokėtų mažesnius mokesčius ir leidžia tam pastatui sunykti ar tik pramato tas išlaidas ateityje ir po truputį moka, negu vienkartiniai, sutaupe pinigus jas apmokant.

Bendrai - ar patalpos gerai užlaikomos, ar tik sulipdomos taip, kad kai viena dalis suges, ar seks kiti sugedimai, surišti su didelėmis išlaidomis, nežiūrint to, kad suplanuoti pataisymai, kada tik tokie reikalingi?

Yra daug kitų reikalų ir problemų, apie kuriuos aš galėčiau kalbėti gana ilgai, bet per šią popietę aš tik norėčiau pabrėžti svarbesnius klausimus ir problemas ir iškelti keletą neseniai kilusių naujų klausimų. Labiausiai - noriu atsakyti į jūsų klausimus per man likusį laiką.

toronto

Lietuvių Namų Žinios

SUSIPAŽINOME SU
VACLOVŲ PAVILIONIŲ

LIETUVIŲ NAMUOSE beveik kas sekmadienį įvyksta kas nors naujo. Birželio 29 d. sekmadienį čia susipažino visuomenė su naujaisiu pabėgėliu iš pavergtos Lietuvos - muz. Vaclovu Pavilioniu.

Jį pasveikino kaip naują bendruomenės narį, Nijolė Beniotienė, o Vaclovas ir Dainos Vienetas SU-TARTINĖ davė estradinių dainų ir muzikos koncertą, užtrukusį 1 ir 1/2 valandos. Muz. Vaclovas pats sau komponavo. Dalyvavo SUTARTINĖS narės - seserys Daina

ir Vita Gurklytės ir Dana Pargauskaitė.

Klausojų buvo susirinkę daugiau kaip 200. Jie plojo džiaugsmingai ne tik už dainas, bet ir už laimingą Vaclovo pabėgimą į laisvę.

Koncertą suruošė Vytauto Kulnio vadovaujama Lietuvių Namų Kultūrinė Komisija ir Dainos Vienetas SU-TARTINĖ. (Plačiau bus kitame "NL" numeryje).

• BINGO lošimams palengvinti, LN įrengti specialūs televizijos apratai ir pradedami naudoti žaidimų metu.

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALEJE. (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

Birutė Grigaitytė-Spudienė

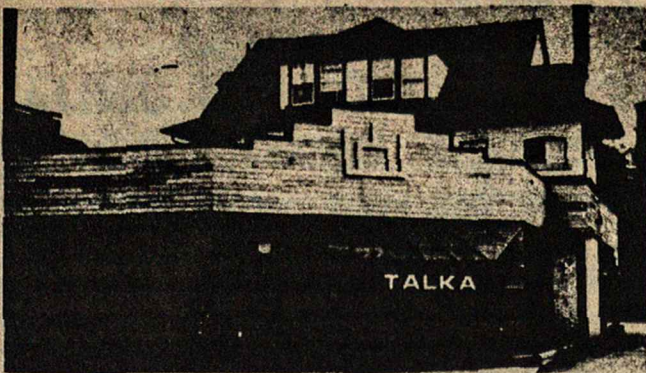
namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas St. West.
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7

Ištaigos Tel.: 535-2500
Namų Tel.: 445-9469

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavoje namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 23 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.) 5 %
sutaupos 6.5 %
kasd. palūkan. už sant. 6. %
term. indėlius 1 m. 8.75 %
term. indėlius 3 m. 9. %
reg. pensijų fondo 7.5 %
90 dienų indėlius 8 %
(minimum \$ 5.000)
Reg. pensijų 1 m. 8.75 %

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask. 10. %
asmenines paskolas 12.25 %
Nemokamas pilnas čekių
patarnavimas
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal sutaupų
dydį iki \$ 2,000.
Nemokama asm. paskolų
drauda iki \$ 25,000

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 val. r. — 1 val. p.p.; penktadieniais — nuo 10 val. r. — 7 val. v.; šeštadieniais — nuo 9 val. r. — 12 v.r.
Lietpos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais — uždaryta.

st.catharines

ISPŪDINGAS MINĖJIMAS

SIBIRINIŲ IŠTRĖMIMŲ paminėjimas įvyko birželio 14 d., dalyvaujant virš 300 baltiečių ekumeninėse pamaldose miesto katalikų Katedroje. Prie miesto Rotušės įvykusioje demonstracijoje dalyvavo mažiau žmonių dėl didelio karščio, bet vis tiek matėsi nemažai lietuvių, latvių bei estų su vėliavomis ir su apie 20 plakatu, smerkiančių Sovietų Rusijos įvykdytą Baltijos tautų pavergimą. Čia kalbas pasakė Aplinkos (Environment) minis-teris Jim Bradley, žymusis parlamentaras Joe Reid, visa eilė kitų ir taip pat Pavergtų Tautų atstovai, įskaitant ukrainiečių teisininką Ben Dolishny, lenkų Kongreso narį Janush Bučko bei čekoslovakų atstovą Fred Pejskar. Baigminį stiprų žodį angliškai pasakė lietuvių atstovas S. Šetkus.

Prie miesto Rotušės gražiausioje vietoje plevėsavo lietuvių, latvių ir estų tautinės vėliavos. Miesto burmistras oficialiai paskelbė "BALTIC HOLOCAUST DAY" primindamas miesto gyventojams, kad Baltijos kraštai jau daug metų kenčia sunkią Sovietų Rusijos vergiją.

Žymiausias šio Niagaros krašto dienraštis "The Standard" paskelbė tą burmistro pareiškimą žymioje dienraščio vietoje. Taip pat paskelbė išsamų vieno lietuvių laišką — straipsnį, smulkiai nušviečiantį dabartinę Baltijos kraštų padėtį tarptautiniu atžvilgiu. Straipsnis pavadinamas "Baltic Holocaust".

Straipsnyje tarp kitko nurodyta, kad Sovietų pavergimo ilgi pirštai įvairių pajieškų forma siekia ir toliau persekioti baltiečius.

Bendra visų dalyvių nuomone, tai buvo dar vienas įspūdingiausių ir reikšmingiausių baltiečių pasirodymų šiame St. Catharines mieste. Ekumeninės pamaldos organizavo ir pravedė lietuviai. Jų daugiausiai matėsi ir Katedroje. Savo gausiu dalyvavimu visame paminėjime lietuviai dar sykį parodė, kad veikiant visiems išvien, dar galima ir sunkesnėse sąlygose daug atlikti mūsų pavergtos tėvynės Lietuvos labui.

montreal

ETNIŠKOS SPAUDOS ATSTOVŲ EKSKURSIJA

Š. m. birželio mėn. 19 d. PARKS CANADA, FORT CHAMBLY ir FORT LENNOX, Que., administracija pakvietė Montrealio ir apylinkės etninės spaudos atstovus supažindinti su 1986 m. vasaros sezono programomis ir pakvietė etninių grupių spaudos atstovus aplankyti minėtas vietas.

Savaitraštį "Nepriklausoma Lietuva" atstovavo Augustinas Mylė, vykęs kartu su žmona. Čia suglaustai pasidalinama su "NL" skaitytojais įspūdių apie išvyką.

Saulėtą, gražų ir nevėjuotą ketvirtadienio rytą prisistatome ekskursijos vadovai ir 9 val. 15 min. MICAR 47-ųjų vietų patogiu

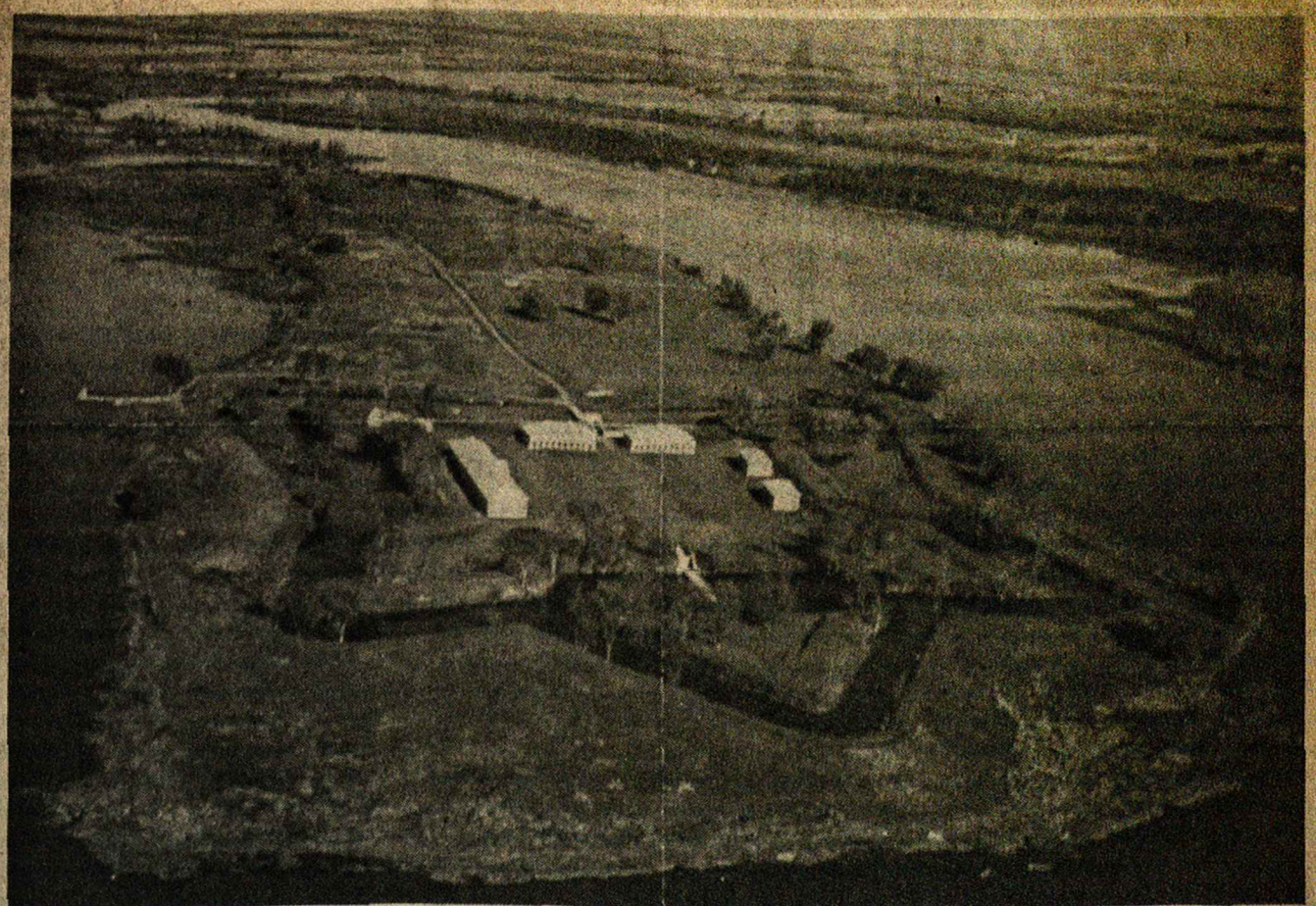
autobusu išvažiuojame nuo GUY FEVREUX COMPLEX, Dorchester Str., į FORT CHAMBLY, Chambly, Que. Atvažiuojame 10 val.; mus pasitinka ekskursijų organizatorė Mrs. June Carol Lalanne, Fort Chambly administratorė Mrs. Renee Huard, išvykos vadovai ir kava su pyragaičiais. Buvome pristatyti, supažindinti su kitų grupių etninės spaudos atstovais-vėmis. Gauname 1986 m. 27 lapų kruopščiai paruoštą ir įrištą programą vasaros išvykoms, anglų ir prancūzų kalbomis. Po užkandžių, informacijos ir susipažinimo su kitais išvykos dalyviais, apžiūrime Fort Chambly tvirtovę, statytą 1665 m. ant sraunios Richelieu upės kranto.

11 val. dviem autobusais važiuojame palei upę ir kanalą link St. John, į Fort Lennox. Pakelyje sustoję, susipažįstame su plaukiančių laivelių "lockų" manevrais.

Apylinkės lygios, žemė derlinga, matosi vien tik daržovių-brasčių laukai. Toliau nuo kelio parodoma pirmąją Quebec'o provincijos geležinkelio stotį, statytą 1830 m., šiais metais švenčiančią 150 metų sukaktį. Pagal informaciją, iškilimėse yra pasižadę dalyvauti Governor General Mme Sauvé ir min. p-kas Brian Mulroney.

Richelieu upėje matomos ungurių gaudymo užtvaros. Pravažiuojame buv. Kanados min. p-ko Gabriel Marchand gimtąjį namelį ir 12.25 val. atvykstame į Lennox miestelį, kuris yra žymus kelevinių laivelių statybos centras.

Sulipame į turistinį laivą ir Richelieu upe plaukiame į Ile-aux-Noix salą, kurioje apie 1760 m. pastatyta Fort Lennox tvirtovė. Mus pasitinka tų laikų uniformoje kapt. Harris su sargyba. Naujokų ėmimo seržantas Caldwell su žmona, Tvirtovės administratoriai, vadovai. Kapitono Harris palydos vedami, įžengame į keturių dviejų aukštų pastatų Tvirtovės rajoną. Čia mūsų laukia aikštelėje po saulės lietsargiais stalais su vynu, sūriu, įvairiais užkandžiais, kava, coca-cola ir kt. Visos šios gerybės suteiktos vietos verslininkų (tikintis turistų). Po užkandžių ir vyno, kurio buvo užtektinai, vyko spaudos konferencija: kalbėjo, sveikino, informavo ir kvietė atsilankyti fortų Chambly ir Lennox administratoriai, vadovai, vietos valdžios pareigūnai.

Fort Lennox, Que., panorama

Fort Chambly: bendras vaizdas ir senosiose kareivinėse

Pasibaigus konferencijai, gurkšnojančią vėją, stebėjome moteriškų kailinių demonstravimą. Priskaičiau 42 rūšių modelių, įvairių spalvų ir kainų. Modeliavo La Salle College abiturientės. Susipažinome ir su kailių sukirpimo bei siuvimo technika. Pasirodo, kad Fort Lennox apylinkėje per 300 metų traperiai, Nord West ir Hudson Bay kompanijos čia vystė kailių pramonę, tuo daug prisidėdami prie Kanados istorijos. (Ši kailių paroda vyks iki spalio mėn. 21 d.).

Pereiname per tvirtovių įrengimus, apžiūrime eksponatus, ginklus, paveikslus ir uniformas. Kapitonas Harris nusiūda į kareivines, demonstruoja kareivio "turtą" — kiek jis turi panešti būnant pilnoje kautynių ap-rangoje. Uniformos raudonos, mėlynos, kepurės aukštos, paauskuotos, papuoštos. Dabar tokių jokių valstybių ir diktatorių neturi... Ser-

žantas Caldwell kviečia pavienius ar organizuotai, karo tarnybon "For life" — ypač, kada tai tik apie 60 mano žiniomis, savanorių km. nuo Montrealio, neatsirado.

4 val. p.p. atsisveikiname, lipame atgal į laivą ir bangų mėtom, saugodami vėną, grįžtame atgal į Lennox miestelį prie autobuso. Išvažiuojame ir Montrealį pasiekiamo 6 valandą.

Šios dvi minimos tvirtovės nukėlė mus į senovės laikus, jų pilis, naudotas anuo metu ginklus, uniformas, karinę techniką, tradicijas. Rekomenduojama aplankyti

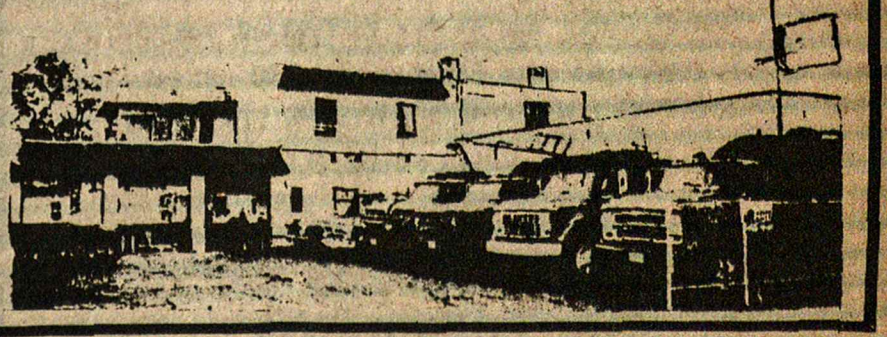
Suinteresuoti, pilną informaciją, kuri yra atspausdinta 27 psl. programos lapuose, gausite paskambinę išvykų — Ekskursijų vadovai Mrs. June Carol Lalanne, tel: 514-658-1585 Chambly ir Mrs. Renée Huard 514-291-5700 Fort Lennox bei dalyvavusiam išvykoje Augustinui Mylei, tel: 365-0353.

A. M.

GUY RICHARD ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LAIDOJIMO ISTAIGA

FUNERAL HOME
J. F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd.
Chateauguy,
Tel: 691-4763

5784 Verdun Av
Verdun, Que.,
Tel: 767-9956

MODERN CRYSTALLINE

Dino

VALYKLA

SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE);
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

DRESHER

INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys of "Better Business" Buro

PATARNAVIMAS — GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter Daugins Insurance Broker Limited
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

V. Bačėnas

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

Visais kelionių reikalais
bet kur pasaulyje skambinti:
Tel. 533-3531

montreal

REQUIEM BERNARDUI JURUI

Nesibaigiančion, nesustojančion, ilgon, amžinon laidotuvių procesijon įsijungė štai dar vienas Montrealio lietuvis. Žmogus 68 m. amžiaus, dar pačiame stiprumo, puikios išvaizdos ir sveikatos, tapo ūmai nuskin-tas vieno neatsargaus vairuotojo, kokių šiais laikais jau per daug priviso. Argi laikas mirti, kai gamta pačiame žydėjime? Regis, nū-rius rudens ar žiemos die-nos tam tinkamesnės. Deja, - mirtis viso to nepaiso- ji kerta, kada jai patogiu, kad ir auštant skaidriam birželio 19-tosios dienos rytui.

Bernardo Juro tragiškos mirties žinia veikiai apskriejo Montrealio lietuvių koloniją. Kiltą, dar skaid-resnį birželio 21-sios rytą Aušros Vartų šventovės su-sirinko dauguma jos choris-tų, kad sugiedotų Bernardui, buvusiam choristui bei ok-tetistui-paskutinį jam himną - "Libera me Domine"...

Pažinojau Bernardą jau nuo pirmųjų metų čia, Mont-realyje, kai 1948 m. iš miš-kių, kasyklų ir kitų vietovių sugužėjo apščiiai šaunių vy-rukų bei merginų. Tuomet buvo mūsų pačios jaunystės žydėjimas. Tuomet, dar ankstyvosios imigracijos lie-tuvių įsteigtas D. L. K. Vy-tauto Klubas buvo lyg ir bendras daugumos tautiečių susitikimo taškas. Žinoma, tuometinė vienintelė Mont-realyje šv. Kazimiero šven-tovė buvo kitas subuvimų centras, bet daugiau religi-nio pobūdžio.

D. L. K. Vytauto Klubas bu-vo vieta ir pašokti, ir pa-dainuoti bei įvairių gėrimė-

lių paragauti. Tai čia ir ėmė burtis mūsų pirmieji poka-rio dainos bei šokio viene-tai. Atvykus muzikui Alek-sandrui Piešiniui, ten susiorganizavo ir pirmasis Montrealio Vyrų Oktetas, kuriame dalyvavo ir nepa-prastai maloniai skardų te-norą turįs-velionis Bernar-das J u r a s, o taipgi ir čia rašantysis.

Laikas bėgo. Keitėsi Ok-teto sąstatas. Keitėmės ir mes patys. Bernardas ne-trukus sukūrė jaukų šeimos židinį. Augino jauną šeimą-nėlę. Kad ir būdamas jaunos šeimos tėvas, Bernardas rasdavo truputį laiko nuo darbo ir namų reikalų daly-vauti A. V. mišriajame cho-re. Kurį laiką vėl buvo įsi-jungęs į A. V. Vyrų Oktetą.

Dabar Bernardui, kaip ir visiems kitiems atėjo ta va-landa, kai gyvenimas susto-ja.

Telieka tik atsiminimai, kuriuos minės tie, kurie dar tebeneša tą gyvybės estafe-tę.

Ilsėkis, šviesusis Žemal-tijos sūnau, toli nuo sa-vos gimtinės, ten palikusių artimųjų. Tave priglaudė Montrealio Mount Royal ka-pų žvirgždėta žemelė... D. N. B a l t r u k o n i s

Montrealio Geležinio Vilko ir Neringos Tuntai

RENGIA 22-rą "BALTIJOS" SKAUTŲ IR SKAUCIŲ

STOVYKLA,

kuri įvyks RUGPJŪČIO 2-10 dienomis, 1986.

Prašome visų registruotis ir perduoti įmokėjimą (\$40.00) prieš LIEPOS 14 d.

ps. Astai Staškevičienė,
1505 de Biencourt,
Montreal, P.Q. H4E 1T1
Tel.: (514) 768-5484

Informacijai prašome
skambinti ar rašyti:

ps. Rimui Piečiaiui,
9010 Simonne
La Salle, P.Q. H8P 1W5
Tel.: (514) 365-3570

PIRMASIS MONTREALIO VYRŲ OKTETAS D.L.K. VYTAUTO KLUBE 1949 m. Sėdi iš kairės į dešinę: V. Kačergius, V. Vanagas (mirus), A. Piešina, vadovas (mirus), B. Jaugelis (mi-ręs); stovi: B. Cibas (Jav-ėse), L. Barauskas (mirus), A. Rusinas, B. Juras (mirus) ir D.N. Baltrukonis.

• PIEČAIČIAI, Regina ir • VAZALINSKAI, Irena ir Juozas atšventė savo vedy-binio gyvenimo dešimtmetį savo vasarvietėje, netoli "Baltijos" Stovyklos. Gi-minės ir artimieji pasveiki-"NL" 24 nr. D. N. Baltruko-no, įteikė bendrą gražią do-vaną ir maloniai vaišindami, "... Choro sezono quasi už-baigimo atžymėjimas".

RĖMĖJŲ PRENUMERATŲ ATSIUNTĖ:

J. Girevičius, J. Kralikauskas, A. Kažemėkienė, J. As-travas, A. Bušma, M. Sniulis.
Atsiuntė RĖMĖJŲ PRENUMERATŲ ir AUKA:
Antosė Bielskienė - \$5; P. Millerienė - \$15;
Atsiuntė AUKA:
Mrs. M. Matis - \$6; Pr. Ročys - \$2.
VISIEMS - nuoširdžiausias AČIŲ. "NL"

• LAIKU ATSIUNTĖ PRENUMERATŲ - NEAPSUNKINA - TE SAVES IR PALENGVINATE MŪSŲ DARBĄ. AČIŲ. "NL"

"ADAMS" RESTORANAS

7633 La Salle Blvd., LA SALLE, P.Q.

Tel.: 365-8666

Sav. Ona Voroninkaitienė "Smoked meat" specialistė
ATDARAS 7 DIENAS PER SAVAITĘ.

Maurice Kaplan

Kailių Siuvėjas

Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisau ir remodeliuoju
- Slėps ir parduodu

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646

TONY
PHOTO
STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARRIAGE - WEDDINGS

5220 Queen Mary Rd. Suite 8

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel.: 481-6608

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE
MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS

Savininkas: JOHN OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496

LITAS

MONTREALIO

LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SÈVE St. MONTREAL, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

SKYRIAI: 3907 A ROSEMONT BLVD. ir

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

KASOS VALANDOS

1475 DE SÈVE 3907 A ROSEMONT ŠV. KAZIMIERO PAR.

Pirm. Antr. Treč. 9:00-3:00

Ketvirtadieniai 12:00-8:00 4:00-8:00

Penktadieniai 10:00-6:00 2:00-6:00

Sekmdieniais 10:30-12:30 10:30-12:30

DUODAME VISUS BANKINIUS PATARNAVIMUS

AKTYVAS VIRŠ \$17,000,000. REZERVAS \$600,000.

DABARTINIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

Vasaros sezono laiku nuo GEGUŽĖS 15 d. iki SPALIO 15 d.
SEKMADIENIAIS "LITAS" bus uždarytas.

RESTORANAS KOSTAS

Įvairūs gėrimai

Specialybė - "BROCHETTERIE" -

Mėsa kepta ant iešmo. Vėsinama salė.

Reception Hall

Priėmimų salė 2-me aukšte, talpina apie 120 asmenų,
tinkama banketams, vedyboms ir kitiems susibūrimams.

6201 Bannantyne, Verdun

768-2707 - 768-9189

- Automobilių nuoma
- Naujų ir vartotų pasirinkimas
- Pardavimas ir
- Aptarnavimas

5987 Verdun Ave., Verdun, P.Q. H4H 1M6

Tel.: (514) 768-2551

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

• GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ •

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas

PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1

Tel. Business: 273-9181

Residence: 737-0844.

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Dr. J. MALISKA

D. D. S.

DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
1440 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.

Tel. Bus.: 866-8235

Namų: 761-4675

Dr. Philip Stulginski

D.D.S.

Dantų gydytojas - chirurgas

8606 Centrale, coin corner 45e ave.
suite 209. 364-4668

Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 val. r. iki 10 val. v.

Šeštadieniai: nuo 9 val. r. iki 9:30 val. vak.

Sekmdieniais: nuo 10 val. r. iki 9:30 val. vak.

GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS

7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2

Tel.: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4924

NOTARAI

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

SUITE 2039, SUN LIFE BUILDING

1155, rue METCALFE, Montreal, Que., H3B 2V6

Tel. (514) - 871-1430